

KUTATÁSI ZÁRÓJELENTÉS

EFOP-5.2.2-17-2017-00115.

A KÖZMŰVELŐDÉS SZEREPE A HAGYOMÁNYOK MEGŐRZÉSÉBEN, ÁTÖRÖKÍTÉSÉBEN

VOKE VÖRÖSMARTY MIHÁLY MŰVELŐDÉSI HÁZ

Szerkesztette: Ficsóri Erika

2020.

Tartalom

A projekt bemutatása	4
A probléma bemutatása.....	5
A célcsoport bemutatása	6
Megvalósítandó tevékenységeink.....	7
A megjelölt területen fellelhető módszerek, eljárások megismerése nemzetközi együttműködés keretében	8
Nemzetközi hálózatépítés	9
A megismert jó gyakorlatok leírása, a megszerzett tapasztalatok feldolgozása	9
Kutatás és összehasonlító elemzés a külföldi partnerek bevonásával a közművelődés szerepének vizsgálatáról	10
A projektbe bevont nemzetközi partnerekkel kompetenciafejlesztés, tréning és terepmunka megvalósítása Magyarország kevésbé fejlett régióiban	11
Közös szakmai programok szervezése, megtartása	12
Disszemináció keretében a tapasztalatok megosztása a hazai szakemberek körében tréningek, kompetencia fejlesztések körében	13
A projekt megvalósítói	13
A VOKE Vörösmarty Mihály Művelődési Ház bemutatása	13
Stratégiai célkitűzésünk	14
Küldetés nyilatkozatunk.....	14
A VOKE Vörösmarty Mihály Művelődési Ház működési területének bemutatása.....	15
A külföldi partnerszervezetek bemutatása	16
Kárpátaljai Nagycsaládosok Egyesülete	16
Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet.....	17
Torockói Íjász Szer Egyesület.....	17
Ady Endre Kulturális Egyesület.....	18
A tervezett tevékenységek eredményei, értékei	18
A nemzetközi összehasonlító vizsgálat.....	20
A művelődési otthonok tulajdonságai	22
A helyi kultúra színvonala.....	22
A helyi művelődési otthonok szolgáltatásainak száma	23
A művelődési központokban elérhető klubok, szakkörök száma.....	26
A művelődési otthonban elérhető felnőttképzési lehetőségek mennyisége.....	27
A művelődési otthonok megközelíthetősége.....	28
Programok minősége	30
Gyermekprogramok	30
Fiatal felnőtt programok	31
Harminc éven felüli felnőttek részére szóló programok	32
Szenior programok.....	33

Generációk közti párbeszédet segítő programok	34
Lelki egészségmegőrzés	35
Testi egészségmegőrzés	36
Értékek elsajátításának közegei	37
Helyi értékek megőrzése	37
Nemzeti értékek megőrzése	38
Hagyományok ápolása	38
Önképzés	38
Kisközösséghez való tartozás	39
Multikulturális sokszínűség megőrzése	39
Testi lelki egészség ápolása	40
Tolerancia és tisztelet	40
Önzetlenség	41
Kreativitás	41
Szorgalom	42
Az értékek fontossága	42
Önszerveződő kisközösségekhez való tartozás	42
Hagyományok ápolása	43
Nemzeti értékek megőrzése	44
Helyi értékek megőrzése	45
Az egyéni szabadság	46
Testi-lelki egészség ápolása	47
Önképzés	48
Kreativitás	49
Művelődési otthonok funkciói	50

A projekt bemutatása

A projekt célja nemzetközi tapasztalatok és jó gyakorlatok megismerése és ajánlások kidolgozása hazai alkalmazásra. A hazai fejlesztések mellett szükséges nemzetközi szakpolitikai tapasztalatok és jó gyakorlatok megismerése is, a megoldandó társadalmi hiányok és problémák jobb kezelése érdekében.

A projekt megvalósítása során az együttműködés keretében vállaljuk, hogy projektünk megvalósításával hozzájárulunk a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, a Végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni középtávú stratégia, az Ifjúsági Garancia akcióterve, a Nemzeti Ifjúsági Stratégia, a Civil stratégia és a Nemzeti önkéntes stratégia, valamint a Duna Régió Stratégia céljainak eléréséhez, amely célként fogalmazza meg a (köz)szolgáltatások minőségének fejlesztését, esélyteremtő és hátránykompenzációs képességének erősítését.

A fentieket számbavéve programunk célja egy olyan projekt megvalósítása a Duna Régió és a V4 országok közötti együttműködés révén, mely hozzájárul a nemzetközi szakpolitikai szakemberek együttműködéséhez, a közös programok és tanulási alkalmak által megismerik egymás országainak jó gyakorlatait, ezáltal ismeretanyaguk bővül. A közös alkalmak, a személyes találkozók, tanulmányutak hozzájárulnak ahhoz, hogy a szakemberek jobban megismerjék egymást, egymással kötetlenebb kapcsolat is kialakuljon, ezáltal a szakmai ismeretek átadása is hatékonyabban valósul meg, oldottabb légkörben.

Programunk hozzájárul a szakpolitikai szakemberek ismeretanyagának bővítéséhez, ezáltal a társadalmi kihívásokra adott válaszok is jobbá válnak.

A projekt átfogó célja: a nemzetközi tapasztalatok és jó gyakorlatok megismerése és ajánlások kidolgozása hazai alkalmazásra a kulturális civil szervezetek és intézmények hálózati együttműködése a multikulturális sokszínűség megóvása és ápolása, az együttműködések tartalmának kibővítése, tapasztalatcserék erősítése érdekében

Elérni kívánjuk továbbá, hogy a közművelődés szerepét erősítő jó gyakorlatok megismerése kapcsán rendelkezésre álló speciális tudásanyag bővüljön, az együttműködés erősödjön a Duna stratégia országai és a visegrádi országok szakpolitikai szakemberei között, illetve reméljük, hogy a szakpolitikai tudásanyag és a projektben végrehajtott kutatások eredményei olyan formában válnak elérhetővé, amelyek segítik a jövőbeli szakpolitikai tervezést és végrehajtást, valamint a megfogalmazott szakmai ajánlásoknak köszönhetően segítik a mindennapos szakmai munkát.

Céljaink illeszkednek a szakmapolitikai környezet direktíváihoz:

- Az **Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program** Együttműködő társadalom 1. prioritási tengely 1.C prioritásának célja, hogy több helyi közösség jöjjön létre. A prioritáson belüli célok:

- Szolidáris, cselekvőképes és önfenntartó helyi közösségek jönnek létre, valamint visszaszorul a hátrányos megkülönböztetés jelensége.
- Nő az önkéntes tevékenységet végzők száma.
- Javul a civil szervezetek együttműködési kompetenciája a humán szakterületeken működő intézményekkel.
- Eredményesebbé válik a civil szervezetek szakmai háttértámogatása.

- **1603/2014. (XI. 4.) Korm. határozat** a Magyar nemzeti társadalmi felzárkózási stratégia II., Az egész életen át tartó tanulás szakpolitikájának keretstratégiája, a Köznevelés-fejlesztési stratégia, továbbá a Végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni középtávú stratégia elfogadásáról

- **Ifjúsági Garancia akcióterv:** A civil szervezeteknél végzett önkéntes munka, illetve közösségi szolgálat hozzájárul a korai iskolaelhagyás csökkentéséhez, növelhető a szakképzettség megszerzésének igénye, továbbá a közösségből vett minta alapján a felnövekvő ifjúság komolyabb ismeretekkel vág neki a munkatapasztalat szerzésnek is.

- **Nemzeti Ifjúsági Stratégia:** A közművelődés szerepének erősítésével a fiatalok pozitív példát kapnak a társadalomtól a közösségek összetartó erejéről, így a jövőben elkötelezettebbekké válnak a hasonló kezdeményezések iránt, nagyobb eséllyel indulnak útnak a sikeres felnőtté váláshoz.

- **Civil Stratégia:** Pályázati programunk elsősorban a nem állami szektorból érkező szakemberek bevonására fókuszál, így a civil szektor nagyobb szerephez jut a szakpolitika jövőbeni alakításában a jó gyakorlatok feldolgozása és a módszertani megfogalmazások által.

- A **Nemzeti Önkéntes Stratégia** intézkedéseinek célja, hogy az önkéntesség a társadalmi tudat aktív, élő része legyen, a benne foglalt célkitűzések megvalósulásával előmozdítsa az önkéntesség kultúrájának minél szélesebb körben történő elterjedését, erősítse a társadalmi felelősségtudatot és az összetartozás tényleges megvalósulását. Programunk megvalósítása során önkéntesek bevonását is tervezzük.

- **Duna Régió Stratégia:** A jelen projekt keretében létrejövő fejlesztések támogatják a DRS-ben a makro-régió egyes területei közötti nagyfokú regionális fejlettségbeli különbségek felszámolását, a lényeges mérséklésre meghatározott célok megvalósulását azáltal, hogy a szakpolitikai szakemberek megismerik egymás jó gyakorlatait, majd ajánlásokat fogalmaznak meg annak hazai gyakorlatba történő átültetésére.

A projekt keretében el kívánjuk érni, hogy, a közművelődés szerepét erősítő jó gyakorlatok megismerése kapcsán rendelkezésre álló speciális tudásanyag bővüljön. Szeretnénk erősíteni az együttműködést a Duna stratégia országai és a visegrádi országok szakpolitikai szakértői között. Valamint célunk, hogy a szakpolitikai tudásanyag és a projektben végrehajtott kutatások eredményei olyan formában váljon elérhetővé, ami segíti a jövőbeni szakpolitikai tervezést és végrehajtást, valamint a megfogalmazott szakmai ajánlásoknak köszönhetően segítik a mindennapos szakmai munkát.

A közművelődés jelenlegi helyzete alapvetően meghatározza a szakemberek körében végzendő kompetencia-fejlesztés célját és irányát. Alapvető feladatunknak tekintjük, hogy a projekt keretében elért szakpolitikai szakemberek – bevont célcsoport –, mint gondolkodó és gondolatformálásra képes személyek érték-orientált ismeretekkel való előkészítését és érzelmi megalapozását a tudás gyakorlati felhasználására, a készségek aktív hasznosítása irányába, úgymint a konfliktuskezelés, a helyzetek felismerése, a nyitottság és az elfogadás. A legnagyobb eredményt az esetükben a nemzetközi partnerektől átvett jó gyakorlatok kompetencia-fejlesztő hatásával érjük el, amelynek révén a szakma politikai jövőbeni tervezés és együttgondolkodás erősödik, hatékonyabbá válik. A szakemberek bevonása mellett fontos, hogy az egyes programelemek keresztül az elsődleges célcsoportot – az egyéneket – is elérjük. Erre olyan programelemet alkalmazunk, amely ösztönzőleg hat a szakemberek és az egyének közötti kommunikáció minőségére. A szakemberek számára a szakértőkkel és nemzetközi partnerekkel való kapcsolatteremtés új dimenziót jelenthet, a nemzetközi trendek megismerése fejlesztő hatást gyakorol munkájukra.

Szervezetünk vállalja, hogy a projekt fizikai befejezését követően további minimum 3 évig a partnerintézményekkel kapcsolatot tart, a projekt során létrejött együttműködések fenntartja, továbbá nyilvános on-line hozzáférést biztosít a projekt keretében megvalósult kutatásról készült zárójelentéshez. A kialakított együttműködések a projekt során kidolgozott munkaterv alapján aktívan fenntartjuk.

Emellett a fenntarthatóságot célozzuk meg a létrejött speciális tudásanyag ajánlásokként történő megfogalmazásával. A kulturális civil szervezetek és intézmények hálózati együttműködése a multikulturális sokszínűség megóvása és ápolása, az együttműködések tartalmának kibővítése, tapasztalatcserék erősítése érdekében azonosított jó gyakorlatok átvétele és cseréje megítélésünk szerint hosszú távon tud igazán hasznos lenni, mivel a transznacionális együttműködési projektek valódi hatása hosszútávon érződik leginkább. Az együttgondolkodás, az egymás tapasztalatainak megismerése, a jó gyakorlatok feldolgozása és átültetése a hazai gyakorlatba mind-mind időt igényel.

A tervezett nemzetközi együttműködés hozzájárul, hogy a Duna Stratégia és a V4 országokkal közösen olyan speciális tudásanyagot hozzunk létre, mely elősegíti a jövőbeni szakpolitikai tervezést. A közművelődést, a hagyományok ápolását erősítő jó gyakorlatok átvétele stratégiai szinten hozzájárul a végzettség nélküli iskola-elhagyás csökkentéséhez, az önkéntesség növeléséhez, egy egészségesebb társadalom kialakulásához.

A projekt tapasztalatai gazdagítják a megvalósításba bevont szakemberek szakmai ismereteit, valamint az együttműködések révén javul szervezetünk megítélése is, és ez további együttműködések eredményezhet. A programban résztvevő szakemberek kompetenciái fejlődnek, megismerik a nemzetközi partnerek által alkalmazott módszereket is.

A probléma bemutatása

A magyar közművelődés intézményei – az értékelvű közművelődés fundamentumaként – ma már az ideológia- és programközpontúság helyett a közösségépítő személyiség-fejlesztést állítják tevékenységük középpontjába. A kulturális intézmények között a legszélesebb körben ők biztosítják a kulturális javakhoz való hozzáférést és a kulturális esélyegyenlőséget. A művelődési és közösségi házak maradtak a leszakadó, hátrányos helyzetű társadalmi rétegek számára a kulturális aktivitás leginkább elérhető intézményei. Az intézmények alapfeladatai között ezért elsőbbséget élvez a hátrányos helyzetű közösségek befogadása, felkarolása, különösen ama csoportok, rétegek és korosztályok részére, amelyeknek a kulturális repertoárja valamilyen okból hiányos, szegényes, és a művelődési aktivitásukban átmenetileg vagy tartósan akadályozva vannak.

A közművelődési intézmények, művelődési házak új generációjára jellemző:

- A helyi társadalmak jelentős hányada igényli működésüket, ragaszkodik fenntartásukhoz, és változatos formában használja őket, karbantartásukról, felújításukról folyamatosan gondoskodik.
- Az intézményhálózat településnagyság, működési hely és funkciók szerint változatos formát mutat. Főként kistélepülésen gyakori a többfunkciós és integrált intézménytípus.
- Az Európai Unió támogatásainak eredményeként sikerrel alkalmazkodtak az LLL új paradigmájához, a kompetencia alapú művelődésszervezéshez.
- Finanszírozásuk, tartalmi tevékenységük, épített környezetük jórészt megegyezik az Európában működő, hasonló művelődési, kulturális, közösségi intézmények gyakorlatával. Infrastrukturális adottságaik a nemzeti vagyoni részét képezik, védelmük nemzeti érdek.
- A helyi kulturális élet munkamegosztásában jól azonosítható ezeknek az intézményeknek a tevékenységrendszer, használói köre. A településeket, városrészeket összekötő közös közművelődési programok szervezésével fontos szerepet töltenek be a helyi értékek és a hagyományok megőrzésében, az életminőség javításában.
- A közművelődési intézményrendszer hazai jogszabályi környezete, szabályozása kialakult és sikeresen beletagozódott az Európai Unió támogatásokat rendszerező operatív programok és konstrukciók fogalmi rendszerébe.
- különösen a hátrányos helyzetű települések, térségek és csoportok, a gyermek és ifjúsági korosztály esélyeinek, életminőségének javításában kiemelten közhasznú feladatokat lát el.

A VOKE Vörösmarty Mihály Művelődési Ház működési területe elsősorban Miskolc, de a környező településeken, illetve Borsod-Abaúj-Zemplén megye más településein is végez tevékenységet.

A megye kulturális helyzetére kihatással van a megyei lakosság átlagosnál alacsonyabb iskolázottsági szintje, a szűk munkaerő-piaci kereslet, a települések oktatási-kulturális intézményeinek megléte és az ott folyó szolgáltatások színvonala éppúgy, mint a kisebbségi léthez tartozásból eredő általános helyzetek, a jellemzően kedvezőtlenebb szociális körülmények. A közművelődés terén általános problémaként fogalmazható meg az intézmények állapota, a humán és tárgyi erőforrások hiányossága, összefüggésben a fenntartói gondolkodásban érvényesülő „maradék elv” érvényesülésével is.

A célcsoport bemutatása

Borsod-Abaúj-Zemplén megye az ország legelmaradottabb területei közé tartozik. A hátrányos helyzet a népesség számának radikális csökkenésében, az inaktív és a munkanélküliség kirívóan magas arányában, az alacsony iskolai végzettségben, a képzett fiatalok elvándorlásában, a roma népesség magas arányában és a szegénységben egyaránt megmutatkozik. A településen mára az elmaradottság elemei ördögi kört alkotnak. Már nem tudható, hogy mi az ok és mi a következmény. A tényezők egymást erősítve egy lefelé szálló spirálban mozgatják a régiót. Ebből kitörni közép- és hosszútávon csak a szellemi tőke megalapozásával, a diákok körében a felzárkóztatással, a tudásmegosztással, a kompetenciafejlesztéssel, a tehetség gondozással, a tapasztalati háttér növelésével, a szegénységben élő idős emberek esetében a célzott, egyéni segítséggel és a célokhoz illesztett programokkal lehet.

Az egykori acélváros, **Miskolc**, a vonzáskörzetében fekvő **Parasznya**, **Alsózsolca** és a **komplex programmal fejlesztendő Edelényi Járásban** fekvő **Égerszög** település lakóinak nagyon elkél a segítség. Ezért az eddig

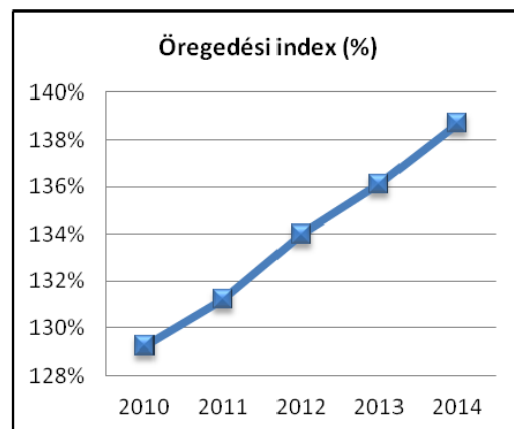
megvalósított programjainkban is arra törekedtünk, hogy a társadalmi integrációt nem hagyományos eszközökkel segítsük a fiatalok körében. Ennek részeként számos előadást, foglalkozást, készségfejlesztő és felzárkóztató programot szerveztünk már.

Miskolci Járás: Miskolc, Parasznya és Alsószolca helyzete

Miskolc lakónépessége öregszik, a legnépesebb korcsoportot jelenleg a nyugdíj előtt állók alkotják:

Öregedési index (3. számú táblázat)			
	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2010.	29 408	22 753	129,2%
2011.	29 494	22 478	131,2%
2012.	29 835	22 265	134,0%
2013.	30 123	22 132	136,1%
2014.	30 364	21 890	138,7%

Forrás: TeIR, KSH

A szegénység leküzdését célzó programok többségéről – részben adatvédelmi okok miatt, részben azért, mert a családok egy része nem tud, vagy nem akar élni a szociális ellátórendszer által biztosított szolgáltatásokkal – nem készül olyan nyilvántartás, amely bemutatná, hogy a célcsoportban milyen arányban vannak létminimum alatt élők, romák, így ilyen kimutatásokkal Miskolc sem rendelkezik. A helyi esélyegyenlőséget célzó dokumentum is hangsúlyozza, hogy a mélyszegénység és a társadalmi kirekesztődés mérséklése komplex és hosszútávon kiszámítható megközelítést igényel. Ez az ösztársadalmi érdek helyi, önkormányzati szinten is tudatos és fenntartható beavatkozásokat tesz szükségessé. Miskolc a NTFS által megfogalmazott célok mentén az utóbbi években fontos lépéseket tett a felzárkózás területén, s ezen lépésekben Művelődési Házunk, a közművelődési megállapodásának köszönhetően tevékeny részese.

A célcsoportot a program keretében bevonandó hazai szervezeteken keresztül kívánjuk elérni. A tanulmányutak tervezése során figyelembe vettük, hogy a közművelődési szolgáltatások sokszínűségét, így annak több szegmensét is vizsgálni tudjuk, így éppúgy része a tanulmányútnak egy művelődési ház meglátogatása, mint egy turisztikai jellegű intézményé.

Megvalósítandó tevékenységeink

A projekt keretében a kulturális civil szervezetek és intézmények hálózati együttműködése, a multikulturális sokszínűség megóvása és ápolása, az együttműködések tartalmának kibővítése, tapasztalatcserék erősítése érdekében az alábbi tevékenységek megvalósítását tervezzük:

- a megjelölt területen fellelhető módszerek, eljárások megismerése nemzetközi együttműködés keretében
- nemzetközi hálózatépítés
- a megismert jó gyakorlatok leírása, a megszerzett tapasztalatok feldolgozása
- kutatás és összehasonlító elemzés a külföldi partnerek bevonásával a közművelődés helyzetének vizsgálatáról
- a projektbe bevont nemzetközi partnerekkel kompetenciafejlesztés, tréning és terepmunka megvalósítása Magyarország kevésbé fejlett régióiban
- közös szakmai programok szervezése, megtartása
- évente 6 alkalommal műhelymunka, évente 4 alkalommal tanulmányút szervezése és lebonyolítása az együttműködő partnerekkel
- disszemináció a hazai szakemberek körében tréningek, illetve kompetencia fejlesztés keretében

- módszertani szakmai összegzés és szakmai ajánlás megfogalmazása
- adatgyűjtés, dokumentációs rendszer működtetése
- a projekt keretében megvalósult kutatásról összehasonlító kutatási zárójelentés készítése és nyilvánosságra hozatala
- a projekt eredményeinek széles körű megismertetése.

A kötelezően megvalósítandó tevékenységeken túlmenően a projekt keretében az alábbi tevékenységek megvalósítását tervezzük:

- Magyarországi konferencia szervezése
- Honlap fejlesztés

Az EFOP 1. prioritási tengelye az együttműködő társadalom. Ezen belül számos rész cél került megfogalmazásra, mint például a több helyi civil közösség jön létre. A célkitűzés megfogalmazása a következő:

A specifikus cél eredményeként nő a hátrányos helyzetűek, romák aktív társadalmi szerepvállalása, továbbá fejlődnek a helyi közösségek (jogi személyiséggel nem rendelkező, a résztvevők együttműködésén alapuló, rendszeres közös tevékenységet megvalósító, mentorált csoportok), a hátrányos helyzetűek, romák civil szerveződései és a karitatív szervezetek. Több fejlesztési programban is alkalmazható közösségfejlesztési módszertan kerül bevezetésre bevont mentorok, közösségfejlesztők segítségével. További eredményként a társadalom szélesebb rétegei megismerik a roma és más etnikumok, illetve nemzetiségi és migráns közösségek

Az itt megfogalmazottak összhangban állnak szervezetünk céljaival, hiszen a VOKE Vörösmarty Mihály Művelődési Ház küldetésének tekinti a civil kezdeményezések befogadását, támogatását. Támogatási kérelmünkben szereplő projekttervünk is ennek szellemében született, a jó gyakorlatok átvételével, valamint az összehasonlító kutatás eredményeinek összegzésével olyan módszertani ajánlásokat szeretnénk megfogalmazni, ami hosszú távon hozzájárul a fenti célok nemzeti szintű megvalósításához.

Ösztönözni kell a fiataloknak a sikeres társadalmi integrációját képességeik kibontakoztatásával, együttműködő társadalmi, családi környezet biztosításával, közösségi aktivitásuk erősítésével, szintén támogatja projektünk. Már a tervezés során figyelembe vettük a szakpolitikai direktívákat, így a Nemzeti Önkéntes Stratégiát és a Nemzeti Civil Stratégiát is. A tervezett program során a közművelődés területén tevékenykedő nem állami szervezetek bevonására törekszünk, így az Ő általuk alkalmazott szakemberek – a számukra szervezett kompetencia-fejlesztésekkel, konferenciákkal, tanulmányutakkal – szakmai tudása bővül, javul a szervezetek együttműködési kompetenciája és eredményesebbé válik a civil szervezetek háttértámogatása is.

A projekt keretében a kulturális szervezetek és intézmények hálózati együttműködése a multikulturális sokszínűség megóvása és ápolása, az együttműködések tartalmának kibővítése, tapasztalatcserék erősítése érdekében az alábbi tevékenységeket valósítottuk meg.

A megjelölt területen fellelhető módszerek, eljárások megismerése nemzetközi együttműködés keretében

A kulturális, művészeti intézmények, vállalkozások fontos szerepet töltenek be minden társadalom és gazdaság életében, és sokféle konkrét formában, szerepkörrel jelennek meg mindennapi életünkben. Sokféleségük ellenére számos olyan közös jellemzőjük van, amely alapján megkülönböztethetjük ezeket az intézményeket a gazdaság más termelő, illetve szolgáltatást nyújtó szektoraitól. Ami mindegyikben közös, az az alapvető feladatuk, amelyet a következőképpen határozhatunk meg:

- a társadalom kulturális igényeinek kielégítéséhez szükséges termékek előállítás, szolgáltatások, kulturális élmények nyújtása
- a társadalom kulturális értékeinek megőrzése.

A kulturális intézmények feladtuk ellátásához ráfordításokat, erőforrásokat igényelnek, amelyek a következők:

- tőke
- emberi munka
- természeti tényezők
- vállalkozói ismeretek
- információk

A felhasznált erőforrások közül az emberi tényezőnek kulcsszerepe van a kulturális intézmények tevékenységében. A kulturális területeken felhasznált emberi munka jelentős hányada nagyon specializált erőforrás, a gazdaság egyéb területén megszokottól lényegesen kisebb mértékben helyettesíthető más termelési tényezővel. Ugyanakkor ennek nagy előnye, hogy a humán erőforrás képezhető, tudása bővíthető, kompetenciái fejleszthetők.

Az elmúlt évtizedekben a közművelődés jelentős átalakuláson ment keresztül, kezdve az 1940-es években tapasztalható tervutasításos népműveléstől az 1980-as években megjelent civil szerveződésekén át a mostani fejlesztésekig (Agóra projektek, IKSZT-k létrehozása).

A szakterületen fellelhető módszerek, eljárások megismerése végett, projektünk nemzetközi együttműködése keretében **a 2 éves projektidőszak évi 6 alkalommal műhelymunkát és évi 4 tanulmányutat végeztünk Magyarországon**, a szlovákiai, az ukrainai, és a romániai partnerek részvételével. A műhelymunkák során konkrét tapasztalatcserét folytattunk az egyes régiókban tapasztalható aktuális társadalmi problémákról, azok közművelődési érintettségéről és megoldási lehetőségeiről. A tanulmányozni kívánt szakterületek, szolgáltatások (módszer, eljárás) nemzetközi együttműködés keretében történő megismerése ezeken a személyes találkozókon történt meg.

Nemzetközi hálózatépítés

Partnereinket úgy választottuk ki, hogy azok a projekt megvalósítása során maguk is elősegítik a nemzetközi hálózatépítést, hisz ők maguk is részei egy-egy nagyobb hálózatnak, vagy fognak össze egy hálózatot. A **Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete** a helyi magyarság számára szervez programokat, segíti mindennapjaikat. Az egyesület tagja a Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetségének. A **Torockói Ijász Szer Egyesület és az Ady Endre Kulturális Egyesület** az erdélyi magyarságot fogja össze, erősítve identitástudatukat, közösségépítő és formáló szereppel bír, őrzi és ápolja hagyományait. A **Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet** a közösségépítést és közösségformálást szintén kulturális oldalról közelíti meg, a magyarság identitástudatának erősítésével. Az intézet a CSEMADOK (Cseh-szlovákiai Magyar Dolgozók Kultúregyesülete) Művelődési Intézetének jogutódjaként jött létre. A CSEMADOK-on belül több alapszervezetet és művészeti együttest tart fenn, melyek hozzájárulnak a magyar kultúra családon belüli átörökítéséhez is a felnövekvő generáció számára.

A megismert jó gyakorlatok leírása, a megszerzett tapasztalatok feldolgozása

A műhelymunkák leiratának megjelentetése mellett fontosnak tartottuk rögzíteni a találkozókon felvetett módszertani javaslatokat is, amiket elsősorban a közművelődéssel foglalkozó szakemberek tudnak használni saját környezetükben. Gyakorlati tanácsokat adni a multikulturális sokszínűség megőrzése, a hagyományok ápolása körében, önmagában nehéz feladat, hiszen az egyes társadalmi csoportok mindegyikének belső működési rendje az egyének hozzáállásától, gondolkodásmódjától, egymáshoz való viszonyától függ, s a közösség értéképítő, érdekképítő és társadalmi befolyása a kifelé sugárzott egység függvénye. A nemzetközi együttműködésben résztvevő szakemberek, szociális foglalkoztatók, közművelődési szakemberek, pedagógusok, drámapedagógusok, felnőttképzők és társadalomtudósok szakmai tapasztalatcseréit módszertani kiadványban rögzítettük. Az elmúlt évek komoly szakmai gyakorlatai bizonyítják, hogy az egyes közösségek sikeres társadalmi szerepéhez olyan módszerekre van szükség, amelyek elhagyják a rossz beidegződéseket, képesek tipikus

és atipikus válaszokra is, és valódi szerepvállalást produkálnak a szűkebb és/vagy tágabb környezetükben.

Olyan kiadványt terveztünk létrehozni, amik a projekt közbeni tapasztalatokra építve a megvalósítást, de azon túlmenően a későbbi időszakban, hosszútávon is segítik a szakemberek és a célcsoportok munkáját, továbblépését, előrehaladását. A differenciált módszertani útmutatót a különböző társadalmi, közösségi helyzetek kezelésével kapcsolatban praktikus és hasznos segítség lehet a szakemberek számára.

A kiadványt 2000 példányban terveztük megjelentetni, 120 grammos papírra, ofset nyomással, 2+2 színben, terveink szerint 100 oldalon (de minimum 120.000 karakter terjedelemben), a nyomdai előkészítés és kivitelezés munkáival együtt (tanulmányok, szerkesztés, grafika, tördelés, korrektúra, nyomdai kivitelezés)

A módszertani kötet témák szerint tartalmazza a kulturális szervezetek és intézmények hálózati együttműködése, a multikulturális sokszínűség megóvása és ápolása, az együttműködések tartalmának kibővítése, tapasztalatcserék erősítése kapcsán fellelt jó gyakorlatokat, módszereket.

Kutatás és összehasonlító elemzés a külföldi partnerek bevonásával a közművelődés szerepének vizsgálatáról

A hazai és a határon túli tendenciákról, folyamatokról, ok-okozati összefüggésekről, változásokról és szociális háttérrel szóló összehasonlító elemzés a közművelődés helyzetének változásait és az általa közvetített értékeket veszi górcső alá, középpontba állítva a hagyományok megőrzését, átörökítését.

Ennek célja a megfigyelt jelenségek, tendenciák leírása, pontos bemutatása. Csak arra a kérdésre próbáltunk válaszolni, hogy az adott közegben, az adott országban, társadalomban mikrokörnyezetben milyen közművelődési szervezetek szerepe, mennyire meghatározó az adott közösség életében. A leíró kutatásaink a jelenség pontos leírására törekednek, annak a lehető legtöbb aspektusából.

A kutatásunk módszertanának következő fázisa, s egyben nagyon fontos eleme az összehasonlítás. A közösségi művelődés és a művelődési otthonok problémája nem teljesen azonos. Ennek a vizsgálatához az alábbi kérdéseket tehetjük fel: hogyan függ össze a közösségi művelődés és a művelődési otthon? Mi a művelődési otthon funkciója? Milyen értékeket kínál az intézmény, mi jellemzi a keresletet és a kínálatot. Az így tapasztalt eltérések, vetik fel a következő fontos kérdést: melyek e különbségek okai? Ez a magyarázó jellegű kutatás, ok-okozati összefüggések keresésére is lehetőséget biztosít és általános következtetések levonását teszi lehetővé. A magyarázó kutatások célja a megfigyelt jelenségek megmagyarázása, vagyis az, hogy ha például nagy a munkanélküliség az adott területen, az mennyiben befolyásolja egy adott országban a közművelődési szervezetek szerepét.

A kutatást minden partner országra kiterjedően végezzük, így összességében 4 országban végzünk kutatást a témában. A kutatásba bevont országok a következők: Magyarország, Románia, Szlovákia, Ukrajna. Országonként 100-100 szakembert kérünk meg a kérdőív kitöltésére, Romániában kétszázat. Mivel a kutatást a bevont országok magyar lakta területein végezzük, így a kérdőív összeállítása és kiértékelése is magyar nyelven történik, figyelembe véve az egyes országok sajátos szakpolitikáját. A szekunder kutatást az adott ország statisztikai hivatala által összeállított adatokból nyertük, ehhez fordítási szolgáltatást veszünk igénybe.

A projekt keretében végzett kutatásról kutatási zárójelentést készítünk, min. 120.000 karakter terjedelemben.

A projektbe bevont nemzetközi partnerekkel kompetenciafejlesztés, tréning és terepmunka megvalósítása Magyarország kevésbé fejlett régióiban

Érdek- és értéképviselet, társadalmi szerep és felelősségvállalás, kis- és nagyközösségi orientáció tengelyen tervezzük megvalósítani azt a kompetenciafejlesztő tréninget, amely segít az egyéni képességfejlesztés révén közelebb vinni a közművelődésben dolgozó szakembereket a társadalom egyes közösségeihez. Ennek legfontosabb rész céljai a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése, az ifjúságvédelem preventív eszközei, a készség szintek növelése, a viselkedéskultúra megteremtése, a család- és munkaalapú szemlélet, a konfliktuskezelés és a társadalmi hálóban történő kiigazodás képességének fejlesztése.

A kompetenciafejlesztő tréninget a projektben résztvevő partnerek számára terveztük, szervezetenként 2-2 személy részére.

A tréning egyik eredménye, hogy a résztvevők megismerhették egymás képességeit, készségeit, amely a csoportalakulás folyamán megkönnyíti és gördülékennyé teszi a közösségi szellem és közös alkotás vágy kialakulását. Önmaguk, közösségük és a társadalom számára is megfelelő értékrendet és célhierarchiát alakítanak ki. Megismerik és tudatosítják azon devianciákat, amelyek a hasonló társadalmi szinten élő társaikat, így saját magukat, családjukat is veszélyeztetik, és hatékony elkerülési módokat alakítanak ki ezekkel szemben. Mindebben szakértők voltak a segítségünkre.

Tematika:

- Lehetőség biztosítása a résztvevők öntevékenységeinek, önérvényesítő képességének kibontakoztatásához
- Társadalmi normáknak megfelelő magatartási és viselkedési szokások kialakítása, megerősítése
- A reális önismeret és életszemlélet kialakítása
- A szociális, kommunikációs és egyéb kognitív készségek hiányának specifikus módszerekkel történő kompenzálása, az elmaradt készségek fejlesztése, a másodlagos problémák kezelése, a gyakorlati készségek speciális módszerek segítségével való tanítása
- A nevelés – oktatás céljainak hierarchikus rendben való elhelyezése aszerint, hogy mennyire szükségesek a szociális adaptációk kialakításához
- Eligazodás a jogok és a kötelességek gyakorlásában, képesség a közös és egyéni ügyek felelős intézésére
- A munkavállalást megalapozó kompetenciák (rugalmasság, kreativitás, kezdeti önállóság, döntéshozatal, cselekvőképesség, magabiztosság, kritikus szemlélet, digitális írástudás) fejlesztése, az élethosszig tartó tanulás alkalmassága
- Magatartásminták, viselkedéskultúra: a résztvevők alkalmazkodó képességének növelése a helyzetekhez, feladatokhoz, személyekhez, a körülményekhez illő viselkedésmódok felismerése és alkalmazása
- Olyan életszerű tapasztalatok szerzése, melyek a családi munkamegosztásban, vagy a szociális foglalkoztatókban, védett munkahelyeken képessé teszik a résztvevőket az egyszerű, irányított munkavégzésre, a mindennapi helyzetekben alkalmazható praktikus ismeretekre
- Családi egyenlőség és egyenlőtlenség jeleinek feltérképezése, kezelése
- Az egyének szociális képességének, viselkedésének, magatartásának formálása a konfliktusmentes társadalmi beilleszkedés érdekében
- A zavaró vagy veszélyes viselkedésformák megelőzése és kezelése
- A jól működő képességekre építve saját adottságok megismerése
- Az önbecsülés erősítése, az énkép és önértékelés kialakítása
- Aktív részvétel a közösségek életében, kötődés a társakhoz, a környezethez, ebben ok-okozati összefüggések feltárása

Közös szakmai programok szervezése, megtartása

A projektidőszak alatt feladatunk volt, hogy programjainkkal kezeljük azokat a problémákat, amelyekkel a közművelődési intézményrendszer néz szembe. A projekt résztvevőit a partnerintézmények, valamint más szervezetek munkavállalói jelentik.

A közös programokat a tanulmányutak, műhelymunkák, valamint a konferenciák jelentették a program megvalósítása során.

Konferenciákat évi 4 alkalommal terveztünk megvalósítani hazai szakemberek részvételével, továbbá terveztünk egy projekt záró-konferenciát.

A szakmai megvalósítók és szolgáltatások nyújtásában résztvevők bevonásával évente 6 alkalommal, a kétéves megvalósítási időszak alatt összesen 12 alkalommal terveztünk műhelymunkát, Magyarországon. Ennek célja volt, hogy a közművelődési szakembereket, felnőttoktatókat, terapeutákat, drámapedagógusokat, szociális munkásokat érzékenyítő foglalkozások keretében innovatív módszerekkel ismertesse meg, amiket később, saját közegükben, saját célcsoportjaikkal, az egyes tanulási formákhoz kapcsolódóan, a csoportokban inaktívabb, avagy speciális nevelési/foglalkoztatási igényű felnőttek családi felzárkóztatására akár nagyobb körben, akár egyéni tanácsadás, segítségnyújtás keretében alkalmazni tudnak.

Az új szemléletű vagy módszertanú segítségnyújtás mellett, hogy releváns szerepet játszik a résztvevők fejlődésében, meghatározó jelentőséggel bír a hosszabb távon és globálisan is.

A műhelymunkák során az alábbi témák feldolgozását érintettük:

- közművelődési szervezeteket érintő szakpolitikai intézkedések az egyes országokban
- infrastrukturális problémák, megoldások
- az élethosszig tartó tanulás szemléletének terjesztése
- kulturális gyökereink – hagyományok ápolása és tisztelete
- multikulturalizmus
- hálózati együttműködési lehetőségek a különböző szervezettípusok között.

A műhelymunkák során egy-egy téma feldolgozására 2-2 találkozási alkalmat szántunk. A találkozások alkalmával felszínre került jó gyakorlatokat azonosítottunk, beépítettük a szakmai-módszertani ajánlásainkba. A műhelymunkák során a külföldi együttműködő partnerek szakemberei, szakértői a témának megfelelően vállalták a műhelyfoglalkozások vezetését, ezért díjazásban részesültek.

A tanulmányutak során arra kerestük a választ a nemzetközi partnerek bevonásával, az Ő általuk is hozott példákon keresztül, a jó gyakorlatok azonosítása mellett, hogy az élet különböző területein működő szervezetek miként járulnak hozzá a közművelődés szerepének erősítéséhez.

Tanulmányutat évente 4 alkalommal szerveztünk. A 4 alkalom 4 különböző helyszínt jelent. Egy helyszíntre két alkalommal szerveztünk tanulmányutat, természetesen eltérő témában.

A tanulmányutak során az alábbi látogatásokat tettük:

- Nyíregyháza - a helyi hagyományok ápolása, bokortanyák sajátosságai:
 - Az Aranykapu Népművészeti Egyesület szerepe a népi mesterségek életben tartásában
 - nemzetiségi hagyományok ápolása – Tirpák hagyományok
 - Kisvárda és térsége – A közművelődés szerepe a rétközi hagyományok megőrzésében
- Siklós/Pécs – kulturális és történelmi hagyományok szerepe a közművelődésben:
 - történelmi hagyományok életben tartása
 - foglalkozási hagyományok átörökítése a gyerekekre (pl. bányamanó avatás)
- Nógrád megye közművelődése a hagyományok jegyében

- Hollókő, az élő falu
- Pásztó környéki kistelepülések – Palóc hagyományok őrzői
- Balatonszemes: a közművelődési szakmai koncepcióhoz kapcsolódóan:
 - A közművelődés és hagyományőrzés kapcsolata
 - Kulturális vidékfejlesztés, határon túli magyar kultúra
- Szolnok/Kiskunfélegyháza – művelődési házak operatív működése, NépmesePont működtetése

A tanulmányutak során felkerestünk egy-egy konkrét, az adott témában elismert szervezetet az adott helyszínen, ahol a célcsoport tagjaival is lehetőségünk nyílt találkozni. Így például Nyíregyházára a VOKE Vasutas Művelődési Ház és Könyvtárba szerveztünk látogatást, mely mint közművelődési intézmény, sokat tesz az élethosszig tartó tanulás szemléletének terjesztéséért, ugyanakkor programjai a teljes lakosság számára kínálnak kikapcsolódási, kulturálódási lehetőséget, táborokon, családi napokon, kézműves foglalkozásokon, de teret biztosít hagyományőrző csoportoknak is, mint például a Tirpák Népdalkör. Itt kapnak helyet az Aranykapu Népművészeti Egyesület alkotóinak munkái is, állandó kiállító helyet biztosít számukra a művelődési ház, valamint rendezvényeiket is nagyrészt itt tartják.

Balatonszemesen lehetőségünk nyílt meg tárgyalni a Közművelődési Szakmai Koncepciót, annak egyes fejezeteit, mint például a közművelődés és hagyományápolás, vagy a határon túli magyar kultúra.

Disszemináció keretében a tapasztalatok megosztása a hazai szakemberek körében tréningek, kompetencia fejlesztések körében

A projekt keretében megszerzett tapasztalatainkat a hazai szakemberek számára szervezett tréningek keretében is meg kívántuk ismertetni. A tréningeket a projekt megvalósítás 2. évében az alábbi régiókban terveztük megvalósítani:

- Észak-Alföld: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
- Észak-Magyarország: Borsod-Abaúj-Zemplén megye
- Dél-Dunántúl: Somogy megye, Tolna megye, Baranya megye

A kompetenciafejlesztő, disszeminációs tréning csoportjait előzetes meghirdetés és igényfelmérés útján, a szakmai szervezetek képviselőivel konzultálva választottuk ki, az esélyegyenlőséget és a szakmai szempontokat figyelembe véve, a pályázati felhívással összhangban. Egy-egy tréningcsoport minimum 10, legfeljebb 20 főből állt, akiket drámapedagógus szakember segít a különböző élethelyzetek kezelésében, szerepjátékokkal, interaktív vetítésekkel, helyzetgyakorlatokkal, megbeszélésekkel. Minden régióban 1 ilyen csoport működését terveztük.

A projekt megvalósítói

A VOKE Vörösmarty Mihály Művelődési Ház bemutatása

A **VOKE Vörösmarty Mihály Művelődési Ház** a Vasutas Országos Közművelődési és Szabadidő Egyesület tagjaként jelentős vasútcélú és lakóterületi közművelődési feladatokat vállal és lát el. Célunk, hogy a lakosság széles körének biztosítsuk egyrészt a kulturális programokhoz való hozzáférés lehetőségeit – különösen a közösségi művelődés – másrészt a kulturált társas együttlét lehetőségeit. A belváros egyik lakótelepi részének szomszédságában, családi házas övezetben, közvetlenül a vasút mellett helyezkedik el intézményünk. A művelődési házban színes, tartalmas élet folyik. 21 művészeti csoport és klub, vagy egyéb formáció talált otthonra nálunk, amelyek programjaiban a legkülönbözőbb társadalmi rétegek vállalnak részt. A csoportok foglalkozásai mellett rendezvények sokaságaiból válogathatnak az idelátogatók: táncházak, szakköri foglalkozások, kiállítások, ismeretterjesztő előadások, ünnepi emlékeztetések, nyári táborok is szerepelnek a ház kínálatában.

Befogadunk bálokat, véradásokat, vásárokat, termékbemutatókat. Nálunk tartják rendezvényeiket és ünnepségeiket a helyi nyugdíjas klubok és vasúti területek is, de számos felnőttképzéshez kapcsolódó tevékenység, tanfolyam is itt zajlik. Programjaink, felhívásaink rendszeresen megjelennek a helyi sajtóban, illetve a helyi televízióban, plakátokon, szórólapokon. Az információkat e-mailen keresztül is eljuttatjuk az érdeklődőkhöz, de

sokan megtalálnak minket saját honlapunkon a www.vorosmartyuvhaz.hu, illetve a fiatalok és az idősebbek számára is manapság igen kedvelt Facebook-on, valamint a jegyvizsgálók honlapján és vasúti hírlevelekben is. Kiemelten ápoljuk és gazdagítjuk a vasutasság - több mint 100 éves - kulturális hagyományait, külön programokkal próbáljuk segíteni a kompetenciafejlesztést, az önkéntességet, az integrációt, a felzárkóztatást és a tehetséggondozást, a sokszínűség és az elfogadás pedig alappilléreink.

Pályázati programunktól azt reméljük, még nagyobb szerepet vállalhatunk az egykor fényesebb napokat megélt acélváros, Miskolc és Borsod-Abaúj-Zemplén megye kulturális és társadalmi életében, segítve a jelenleg inaktív, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű felnőtt lakosságot, azáltal, hogy a partnerektől átvett jó gyakorlatokat átültetjük mindennapi munkánkba.

Társadalmi beágyazottság, kapcsolatrendszer

Közművelődési megállapodásunk van Parasznya Község Önkormányzatával, mivel térségi programokat is szervezünk. Ilyen például a Táncos lábak, szorgos kezek, ízes ételek fesztivál, az ifjúsági és a nyugdíjas klubok programjai, illetve környezetvédelmi és szemléletformáló programok is. Feladatunk a város és a szomszédos települések művelődési szokásainak, művészeti értékeinek gondozása, a lakosság művelődési igényeinek megfelelő közművelődési tevékenység kialakítása, fenntartása. Célunk a hátrányos helyzetű és kulturálisan leszakadt rétegek közösségeinek befogadása, segítése. Külső kapcsolataink eredményesek. A város összes kulturális intézményével élő kapcsolatunk van. A városi rendezvények összehangolásában együttműködünk a polgármesteri hivatallal. Társadalmi kapcsolataink erősek, több, a hátrányos helyzetű családok problémáival foglalkozó szervezetet és csoportot segítünk programjaink, rendezvényeink által.

Stratégiai célkitűzésünk

Célunk egy olyan közösségi teret működtetni, amely:

- segíti a potenciális használókat abban, hogy eligazodjanak az állampolgári, a demokratikus jogi szabályozásban, biztosítsa számukra a dokumentumokhoz való hozzáférést, lehetőséget kell adni a helyi és országos információkhoz való hozzájutáshoz (a telematikai fejlesztések továbbvitelével),
- biztosítsa számukra a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségét, amely a hasznos időtöltésen túlmutatva hozzájárul kompetenciáik fejlesztéséhez, a hagyományok ápolásához, az élethosszig tartó tanulás szemléletének terjesztéséhez a formális, non-formális és informális tanulás eszközeivel. Az idősek számára gátat szabni az elmagányosodásnak, segíteni őket az új technikai fejlesztések követésében.

Közművelődési intézményként sokrétű partneri és beszállítói kapcsolattal rendelkezünk. Szolgáltatásaink nagy részét saját szervezésű rendezvényeken, képzéseken keresztül nyújtjuk, de befogadjuk partneri kapcsolatainkon keresztül más civil szervezetek programját is. Non-profit szervezetként fontos számunkra, hogy a nonprofit jelleg az árképzésünkben is megjelenjen, így a piaci árnál alacsonyabb áron, bizonyos szolgáltatások esetében térítésmentesen tudjuk szolgáltatásainkat nyújtani, ezzel elérve a hátrányosabb társadalmi rétegeket is.

Intézményünk több országos hálózatnak is tagja. Első és legfontosabb ilyen a VOKE – azaz a Vasutas Országos Közművelődési és Szabadidő Egyesület. Itt nem csak „tagi” viszony alakult ki, hanem alapvetően „függőségi” is, hisz jelenlegi szervezeti formánkban VOKE által alapított, jogi szempontból egyesületi formában, önálló adószámmal rendelkező intézményként működünk, önálló jogi személyként.

Szintén meghatározó országos hálózat a Területi Művelődési Intézmények Egyesülete.

Mindkét egyesület országos hálózattal rendelkezik, így intézményünk nemcsak megyei, hanem országos ismertséggel és kapcsolatokkal rendelkezik.

TÁMOP-3.2.-13-12/1-2012-0362 projektünk kapcsán több közoktatási, nevelési intézménnyel is kapcsolatban állunk, velük együttműködési megállapodással rendelkezünk.

Küldetés nyilatkozatunk

A VOKE Vörösmarty Mihály Művelődési Ház működése során az alábbi küldetés került meghatározásra:

Szervezetünk kiemelt célja, hogy minden korosztály számára biztosítsa a változó társadalmi körülményekhez és igényekhez igazodóan a hagyományos kultúra-közvetítés elemeit, előmozdítsa a társadalmi reintegrációt

különösen a fiatal felnőttek, hátrányos helyzetű csoportok tagjainak képzésével, hozzájáruljon az életszínvonal emeléséhez az élethosszig tartó tanulás szemléletének terjesztésével, biztosítsa a hagyományok megőrzését, ápolását.

Ennek érdekében biztosítjuk Miskolc város és vonzáskörzetén élők számára a szervezett közösségi élet színterét különböző klubok és szakkörök formájában, közoktatási intézményekkel kötött együttműködési megállapodások keretében kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek kreatív kompetenciájának fejlesztésére, tehetséggondozásra. Célcsoportjaink között kiemelt helyet foglalnak el a hátrányos helyzetű, idős korú embertársaink, valamint szervezeti elhivatottságunkból adódóan a vasutaság népes tábora.

Célunk, hogy a meglévő erőforrásainkat, kapcsolatainkat és a művelődési ház által biztosított nyugodt légkört felhasználva biztosítsuk a szabadidő aktív eltöltését, a kulturálódási lehetőségeket, a közösségek működési feltételeit, a hagyományok ápolását, valamint az élethosszig tartó tanulás lehetőségét. Szaktudásunk és innovatív módszereink révén megvalósuló programjainkon túl az eredményes és hatékony pénzügyi gazdálkodás megvalósítására törekszünk. Az erőforrások leghatékonyabb felhasználása érdekében tevékenységünket igyekszünk összehangolni a VOKE és a TEMI intézményeivel, illetve más civil szervezetekkel.

Célunk elérése érdekében széleskörű tevékenységet végzünk, ezért sokrétű partneri és beszállítói kapcsolattal rendelkezünk. Szolgáltatásaink nagy részét saját szervezésű rendezvényeken, képzéseken keresztül nyújtjuk, de befogadjuk partneri kapcsolatainkon keresztül más szervezetek programját is.

A VOKE Vörösmarty Mihály Művelődési Ház működési területének bemutatása

A VOKE Vörösmarty Mihály Művelődési Ház elsődleges célja hogy minden korosztály számára biztosítsa a változó társadalmi körülményekhez és igényekhez igazodóan a hagyományos kultúra-közvetítés elemeit, előmozdítsa a társadalmi reintegrációt különösen a fiatalok, hátrányos helyzetű csoportok tagjainak képzésével, hozzájáruljon a hagyományok megőrzéséhez, ápolásához, annak átörökítéséhez.

A közművelődést a magyar kulturális kormányzat olyan személyiség-, közösség- és társadalomfejlesztő programnak tekinti, amely a polgárok aktív közösségi művelődésén alapul. A magyar közművelődés ma is egy a nemzet jövőjével, mert a közművelődésben a kultúra épít nemzetet. A közművelődés átfogó társadalmi programja a modern Magyarország kialakulásának szerves részeként, több mint kétszáz éve jelen van az intézmények és a közösségek életében. Kultúránkat jórészt a közművelődés rendszerében tanuljuk meg, s az alkotó tevékenység jelentős része is ide kötődik. Ez a kitüntetett szerepkör a modern demokráciákban különös felelősséget ró az államra. A közfeladatok ellátásának első számú letéteményeseként az állam kötelessége a társadalom életét biztosító nagy ellátórendszerek működtetése. Minthogy a kultúra minden nagy rendszer működésére hat, a közművelődés működési feltételeinek tervszerű biztosítása jelentős részben állami feladat.

A magyar közművelődés legnagyobb közhasznú feladatát végző országos intézményhálózatát a *művelődési házak és hasonló intézmények* (összefoglalóan: *közművelődési intézmények*) alkotják. A polgári kormány az Alaptörvényben rögzített művelődéshez való jog érvényesítése érdekében kulturális programjában elkötelezte magát ezeknek az intézményeknek a védelme, egy sokszínű, strukturált közművelődési intézményrendszer fenntartása, állami támogatásuk garantálása mellett. A *felnőttképzés a közneveléssel* egyetemben a reformkori kezdetektől napjainkig meghatározza a művelődés helyzetét az országban. A lakosság műveltségi szintjének alakulásában a köznevelés alapozó funkciója mellett a felnőttképzés befolyása jelentős.

A közösségi művelődés a magyar közművelődés megújulásának alapja, valamennyi szakág közös nevezője, integrálója. Nem központi kultúrpolitikai célok megvalósításaként, hanem a helyi közösségi kezdeményezések társadalmi hálózatba fonódó nemzeti együttműködésként látja, látatja a művelődés komplex folyamatát, rendszerét.

A közművelődés az aktív közösségi művelődést és a kulturális javak, szolgáltatások közvetítését végzi. Az egyének és közösségek művelődési aktivitását felkeltő, segítő feltétel és tevékenységrendszer, amely lehetőséget nyújt az önművelésre, a civil önszerveződésre, a közösségi művelődésre, az egész életen át

tartó és az élet minden dimenziójára kiterjedő művelődésre. Ön- és társadalomfejlesztő tevékenységrendszer, amelyben a művelődésszervezés, felnőttoktatás, kultúrákövetítés végső célja és tartalma az életminőség javítása és a humán erőforrás fejlesztése. A múltban és a jelenben létrehozott művelődési értékek a lakosság tömegeinek birtokába kerülnek, az életmód szerves részévé válnak; az elsajátítási folyamat alapvetően aktív, alkotó és közösségi tartalmú. A települési önkormányzat a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével a helyi lehetőségek, sajátosságok alapján rendeletben határozza meg a közművelődési feladatokat és annak ellátói körét. A feladatellátás finanszírozásához a település lakosságszáma alapján számított állami támogatást, illetve a települési önkormányzat helyi adóbevételeit használhatja fel, a résztvevők befizetései, illetve pályázati finanszírozás elnyerése mellett. A feladatellátást a közművelődési statisztikai adatszolgáltatás teszi mérhetővé, a közművelődési szakfelügyelet ellenőrzi a törvényi kötelezettségek (állami normatíva felhasználása, foglalkoztatottak képesítési követelményeinek betartását, a pályázati források jogszerű és hatékony felhasználását) betartását, a közművelődés minőségirányítási rendszere auditálja a feladatellátás minőségét, a területi közművelődési szakmai szolgáltató szervezetek (Nemzeti Művelődési Intézet, Budapesti Művelődési Központ, Fővárosi Művelődési Ház) támogatják a feladatellátás szakmai tartalmát.

A közművelődés feladatrendszere:

- Az ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatása. Az iskolarendszeren kívüli, öntevékeny, önképző, szakképző tanfolyamok, életminőséget és életésélyt javító tanulási, felnőttoktatási lehetőségek, népfőiskolák megteremtése.
- A település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárása, megismertetése, a helyi művelődési szokások gondozása, gazdagítása. A helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének segítése.
- A szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosítása.

Az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és más kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, a megértés, a befogadás elősegítése, az ünnepek kultúrájának gondozása. A különböző kultúrák közötti kapcsolatok kiépítésének és fenntartásának segítése.

A külföldi partnerszervezetek bemutatása

Kárpátaljai Nagycsaládosok Egyesülete

A Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete (KMNE) civil szervezet, amely azért jött létre, hogy egyesítse és támogassa Kárpátalja magyar nagycsaládjait.

A KMNE céljai között szerepel:

- Kárpátalja magyar nagycsaládosainak képviselete, támogatása;
- a nagycsaládos életforma népszerűsítése, társadalmilag elismertté tétele;
- minél több helyi nagycsaládos csoport létrehozása, működésük segítése;
- érdekvédelem;
- a nagycsaládos életforma értékékként való felmutatása;
- a keresztény értékek terjedésének és a család, házasság és magzat védelmének elősegítése;
- a kárpátaljai magyar nagycsaládosok gyógykezelési lehetőségeinek támogatása és bővítése, akár külföldön is.

Feladataik:

- a kárpátaljai magyar nagycsaládosok anyagi és szellemi támogatása;
- a nagycsaládosok problémáinak csökkentése;
- családi közösségek létrehozása és segítése;

- a kárpátaljai magyar nagycsaládosok kikapcsolódási lehetőségeinek támogatása és bővítése;
- nagycsaládos napok szervezése;
- elősegíteni a kárpátaljai magyar nagycsaládosok munkavállalási lehetőségeinek bővítését;
- az egészséges életmód széleskörű elterjedésének segítése.

Jelentősebb rendezvényeik:

- Kárpátaljai Magyar Nagycsaládos Nap
- Vándorbölcső átadás
- Családlánc szervezetek találkozója – 3 napos képzési program
- Helyi összekötők találkozója Beregszászban
- Munkaland-járat a KMNE-nél
- Házasság Hete Kárpátalján
- Országközi látogatás Budapesten
- Bababörze és Családi vásár
- Édesanyák Hete Kárpátalján
- Önellátó nagycsalád projekt
- Baba-mama klub a KMNE szervezésében
- Családi és kézműves nap Nagyberegen
- Dédai tóparti pihenés
- Nagycsaládos biciklitúra
- Kézműves és családi napok Aknaszlatinán és Kisdobronyban
- Honismereti kirándulás
- Testvér család - találkozó Budapesten

Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet

A Csemadok Művelődési Intézete jogutódjaként jött létre 2012 decemberében, alapítója a Csemadok Országos Elnöksége.

- Az Intézet alaptevékenysége:
1. a szlovákiai magyarság kultúrájának széleskörű felkarolása, közvetítése, szakmai segítése
 2. nemzeti tudatának megőrzésére irányuló tudományos és egyéb kutatómunka vállalása
 3. Közvetlen kapcsolatot tart a hazai és külföldi (Kárpát-medencei) hivatásos és amatőr közművelődési intézményekkel, szervezetekkel, közgyűjteményekkel, tudományos műhelyekkel, valamint azokkal az állami, regionális és önkormányzati intézményekkel, amelyeknek feladatukra kiterjed a nemzetiségi (kisebbségi) jellegű tevékenységre is kihat.
 4. A Szövetségben segíti a területi választmányok, amatőr együttesek szakmai munkáját
 5. Koordinálja a Szövetség országos rendezvényeinek szakmai előkészítését, közművelődési-módszertani kiadványainak megjelentetését
 6. Szakmai képzési programokat szervez

Az intézet számára kiemelten fontos a felvidéki magyarsági identitás-tudatának megőrzése, a közösség megtartó erejének növelése, valamint a hagyományok ápolása.

Torockói Íjász Szer Egyesület

Az Torockói Íjász Szer Egyesület tagjai évek óta működnek együtt és szerveznek helyi programokat elsősorban a szórvány magyarság megmaradásáért, különös figyelemmel az ifjúságra non-formális kereteken belül. Ezt a szoros együttműködést 2017-ben egyesületi formába öntötték.

Az egyesület tevékenységének célja a közösségteremtés és közösségszervezés. Programjaik fókuszában a hagyományőrzés és az íjászat áll.

Alapító okiratban rögzített céljai között szerepel Torockó örökségeinek és hagyományainak felélesztése, megtartása és ápolása. Különös figyelmet szentelnek nem csak a helyi, de a régióban fellelhető történelmi és kulturális hagyományok emlékeinek, felelevenítik a hely környezetének (Torda-Aranyos vármegye, Aranyosszék) és a jelenlegi Fehér és Kolozs megyék hagyományait is. Mindezt úgy teszik, hogy kiemelt hangsúlyt fektetnek az ifjúsági korosztály elérésére és bevonására.

Programjaikat tekintve ismeretterjesztő előadásokat, hagyományőrző foglalkozásokat szerveznek a szabadidő hasznos eltöltése érdekében, ahol az előadások és foglalkozások mellett kiemelt szerepet kapnak a helyi néphagyományok az íjászat.

Ady Endre Kulturális Egyesület

Az ADY ENDRE KULTURÁLIS EGYESÜLET – AEKE. 1994 november 21-én alakult, Kalotaszentkirály-Zentelkén. Jelenleg 78 taggal működik. Tagjai között ugyanúgy megfordulnak tanárok, diákok, mérnökök, mint munkásemberek is.

Az egyesület elsődleges célja a Kalotaszeg néprajzi tájegység kulturális életének ápolása, fenntartása, fejlesztése. Fontosabb célkitűzései között szerepel: kulturális tevékenységek szervezése és támogatása; kulturális valamint népművészeti témájú konferenciák, vetélkedők és előadások szervezése és támogatása; táncoktatás és táncházak szervezése; néptánc-táborok és néptánc-találkozók szervezése; a népi hagyományok, népművészet, népi kultúra életben-tartása és népszerűsítése a fiatalok körében; népi kultúra fennmaradásával foglalkozó csoportok támogatása (Felszeg Gyöngye Néptánccsoport); a faluban működő könyvtárak felszereltségének bővítése; tájház kialakítása Kalotaszentkirály-Zentelkén; alkotótáborok szervezése; különböző tanfolyamok szervezése (számítógép kezelő, idegen nyelv); a lakosság nemzeti identitását megerősítő tevékenységek szervezése (megemlékezés a fontosabb történelmi eseményeinkről); kapcsolatteremtés létesítése különböző egyesületekkel és szervezetekkel határainkon innen és túl; a helyi oktatási intézmények támogatása.

Ennek érdekében minden évben megszervezik az egyre nagyobb érdeklődésre számot tartó Kalotaszegi Tánctáborot, ahol autentikus adatközlőktől és profi néptáncosoktól lehet megtanulni a kalotaszegi táncokat. természetesen ilyenkor a helyi hagyományok és népszokások megismerése is terítékre kerül.

Nem csak a Tánctábor, de a térség és a település turisztikai vonzereje kapcsán három éve létrehozták kis tájházukat, ahol saját helyi gyűjtésből tudják településük múltbéli életét bemutatni.

Külön figyelemmel gyűjtik és gondozzák a kalotaszegi varrottásokat, hímzéseket és igyekeznek ennek hagyományát átadni az utókornak is.

Minden évben októberben rendezik meg a helyi Csipke fesztivált, ahol hagyományos módszerekkel, bemutató jelleggel a nagyközönség előtt készítik el a Kalotaszegre oly jellemző csipkelekvárt.

Minden évben megszervezik az Ady Napokat, hiszen névadójuknak számos kötődése van településükhöz. Ady itt Kalotaszentkirályon kérte meg Csinszka kezét és számos vers is született itt helyben. Ady tiszteletére kialakítottak egy külön Ady szobát, ahol bemutatják életét, helyi kötődését.

Ezeket felül alkotó táborokat szerveznek, aktív szervezői és lebonyolítói a Község-napoknak, minden évben megszervezik a Szent István találkozót ezzel is ápolva magyarországi kapcsolataikat és más egyéb kulturális rendezvények szervezésében is aktív szerepet vállalnak nem csak a településen, de a térségben is.

A tervezett tevékenységek eredményei, értékei

Intézményünk a sikeres pályázatnak köszönhetően új kapcsolati tőkére tesz szert, a régi együttműködéseinket pedig megerősíti. A projekt által nemcsak a szűkebb környezetünkben, hanem országosan, illetve nemzetközi szinten is ismertebbé válik szervezetünk.

Projektünk közvetett célja:

- a VOKE Vörösmarty Mihály Művelődési Ház módszertani szerepének erősítése
- A különböző helyzetű közművelődési vagy kultúra közvetítő szervezetek helyzetének javítása a létrejövő együttműködések, kialakuló kapcsolatok által.

Projektünk közvetlen célja:

- Megismerni a nemzetközi partnereink által alkalmazott módszereket a kulturális szervezetek közötti együttműködés, a multikulturalizmus, hagyományok ápolása, élethosszig tartó tanulás témakörben, ezeket összegyűjteni és ajánlást fogalmazni meg ezek hazai gyakorlatba történő átültetésére.
- a projektbe bevont szakemberek tudásának non-formális keretek közötti bővítése
- saját elképzeléseink, eddigi jó gyakorlataink megmérettetése – milyen elfogadásra talál a nemzetközi partnerek körében?
- szélesedő, egyre erősödő nemzetközi hálózat létrejötte

A program hatása intézményünkre:

- módszertani szerepünk erősödik
- nő honlapunk olvasottsága
- szélesedik együttműködő partnereink köre

A program hatása a résztvevőkre:

- szakmai és módszertani ismereteik bővülnek
- nemzetközi kapcsolatokra tesznek szert
- új ismeretekre tesznek szert
- erősödik bennük az együttműködés képessége

Rövid távú eredmények:

A transznacionális projektek hosszú távon fejtik ki igazán a hatásukat, hisz lényegük épp az együttgondolkodás, egymás jó gyakorlatainak megismerése, ezeknek a mindennapi életünkbe való beépítése. Rövidtávon a következő számszerűsíthető eredményeket várjuk a projekttől:

- munkatársaink kompetenciái fejlődnek
- partnerkapcsolataink száma bővül, a meglévők erősödnek
- speciális tudásanyag jön létre, melyet on-line formában elérhetővé teszünk.

A nemzetközi összehasonlító vizsgálat

Vizsgálati eszközünk önbevallásos kitöltésen alapuló kérdőív volt. A vizsgálatot 500 fő bevonásával végeztük el.

Egyetlen demográfiai adatot gyűjtöttünk, amely a válaszadó nemzetiségére vonatkozott.

A vizsgálatunk célja az volt, hogy összehasonlítsuk a magyar, román, szlovák és ukrán válaszadók sajátosságait, annak érdekében, hogy megismerjük a kulturális különbségeket.

Az adatok vizsgálatához egyszerű leíró statisztikát, illetve ahol volt rá lehetőségünk, ott variancia analízist, illetve független mintás T-próbát alkalmaztunk annak érdekében, hogy a variancia analízis eredményeit differenciálni tudjuk.

A kérdőív bemutatása

I. Művelődési otthonok ismeretsége

1. Kérjük, fejezze ki, hogy Ön szerint mennyire igazak a következő jellemzők a településén művelődési otthonra!

	kiváló	elfogadható	fejlesztésre szorul
a helyi kultúra színvonala			
a művelődési otthon szolgáltatásainak száma			
a művelődési otthon szolgáltatásainak minősége			
a művelődési otthon helyi szintű ismertsége			
a művelődési otthonban elérhető klubok, szakkörök száma			
a művelődési otthonban elérhető felnőttképzési lehetőségek száma			
a művelődési otthonban elérhető felnőttképzési lehetőségek száma			
a művelődési otthon megközelíthetősége			
a település értékeinek megjelenése a művelődési otthonban, annak programjaiban			

2. Kérjük, hogy 1-5-ig terjedő skálán értékelje a művelődési otthonok alábbi programjait! (1- gyenge minőségű ; 5 – kiváló minőségű)

- a. A művelődési otthon gyermekprogramjainak minősége. (Ha nincs ilyen, vagy Önnek nincs információja, hagyja figyelmen kívül a kérdést.)

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

- b. A művelődési otthon fiatal felnőtteknek szervezett programjainak minősége. (Ha nincs ilyen, vagy Önnek nincs információja, hagyja figyelmen kívül a kérdést.)

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

- c. A művelődési otthon felnőttek (30 évesnél idősebbek) részére szervezett programok minősége. (Ha nincs ilyen, vagy Önnek nincs információja, hagyja figyelmen kívül a kérdést.)

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

- d. A művelődési otthon szeniorok részére szervezett programok minősége. (Ha nincs ilyen, vagy Önnek nincs információja, kérjük hagyja figyelmen kívül a kérdést.)

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

- e. A művelődési otthon generációk közötti párbeszédet, együttműködést segítő programjainak minősége. (Ha nincs ilyen, vagy Önnek nincs információja, hagyja figyelmen kívül.)

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

3. Kérjük, hogy 1-5-ig terjedő skálán értékelje a művelődés otthonban elérhető testi-lelki egészséget elősegítő klubok, szakkörök, csoportok, foglalkozások számát. (1 – egyértelműen kevés; 5 megfelelő számú)

- a. Lelki egészséget elősegítő klubok, szakkörök, csoportok, foglalkozások száma.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

- b. Testi egészséget elősegítő klubok, szakkörök, csoportok, foglalkozások száma.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

II. Értékek

1. Kérjük jelölje a táblázatban, hogy Ön szerint a környezetében az alábbi értékek elsajátításának mi a jellemző helyszíne! Minden értéknél 1-től 4-ig osztályozzon, ahol 1 – legjellemzőbb; 4 – legkevésbé jellemző.

Érték	Az érték elsajátításának legjellemzőbb helyszíne			
	Otthon	Iskolában	Munkahelyen	művelődési otthonban
helyi értékek megőrzése				
nemzeti értékek megőrzése				
hagyományok ápolása				
önképzés				
kisközösséghez való tartozás				
multikulturális sokszínűség megőrzése				
testi-lelki egészség ápolása				
tolerancia és tisztelet				
önzetlenség				
kreativitás				
kemény munka értéke (szorgalom)				

2. Önnek mennyire fontos az alábbi értékek:

	3. Nagyon fontos	2. Fontos	1. Közömbös
önszerveződő kisközösségekhez való tartozás			
hagyományok ápolása			

nemzeti értékek megőrzése			
helyi értékek megőrzése			
az egyéni szabadság			
testi-lelki egészség ápolása			
önképzés			
kreativitás			

A művelődési otthonok tulajdonságai

A helyi kultúra színvonala

Első vizsgált kérdéskörünk helyi kultúra színvonala volt. A vizsgálati irány két részre osztdott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, milyen minőségűnek ítélik meg a megkérdezettek a helyi kultúra színvonalát. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az észlelt színvonalban.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlagok	2,41	2,08	2,23	2,1	2,18
Szórás	0,55	0,58	0,42	0,30	0,51

1. TÁBLÁZAT

Ahogy azt a 1. táblázatban láthatjuk, a legmagasabbra magyar mintában ($m=2,41$) értékelik a helyi kultúra színvonalát, amely magasabb volt, mint a teljes minta átlaga ($m=2,18$), míg a legalacsonyabbra az románoknál értékelik ($m=2,08$). A teljes vizsgált minta $m=2,18$ átlagpontszámmal értékelte az állítást, ahol 1 a kiváló, 3 a fejlesztésre szorul.

Ahhoz, hogy megállapítsuk, van-e szignifikáns eltérés az átlagostól a nemzetek tekintetében, variancia analízist használtunk.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	8,009	3	2,670	10,492	,000**

2. TÁBLÁZAT

Ahogy a 2. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van ($p=0,000$) annak tekintetében, hogy mennyire értékelik megfelelőnek a helyi kultúra színvonalát.

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország-Románia	4,604	299	,000**	,3254
Magyarország-Szlovákia	2,588	198	,010	,1800

Magyarország- Ukrajna	4,927	198	,000**	,3100
Románia- Szlovákia	-2,451	261,871	,015*	-,1454
Románia- Ukrajna	-,246	299	,806	-,0154
Szlovákia- Ukrajna	2,503	198	,013	,1300

3. TÁBLÁZAT

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik a helyi kultúra színvonalának megítélése, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 3. táblázat tartalmazza.

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy milyen minőségűnek értékelik a helyi kultúra színvonalát. **A magyar résztvevők mind a románoknál, mind az ukránoknál magasabbra értékelik a helyi kultúrájukat, míg a szlovákok észlelt kultúrája magasabb színvonalú, mint a román megkérdezetteké.**

A helyi művelődési otthonok szolgáltatásainak száma

Második vizsgált témánk a helyi művelődési otthonok szolgáltatásainak száma. A vizsgálati irány két részre osztódott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, mennyire ítélik elegendőnek a művelődési otthonok szolgáltatásainak mennyiségét. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az ezzel kapcsolatos elégedettség tekintetében.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	2,25	1,97	2,11	2,05	2,07
Szórás	0,57	0,64	0,58	0,71	0,64

4. TÁBLÁZAT

Ahogy azt a 4. táblázatban láthatjuk, a leginkább a magyar mintában ($m=2,25$) elégedettek a szolgáltatások számával, amely magasabb volt, mint a teljes minta átlaga ($m=2,07$), míg a legelégedetlenebbek a románok ($m=1,97$). A teljes vizsgált minta $m=2,07$ átlagpontszámmal értékelte az állítást, ahol 1 a kiváló, 3 a fejlesztésre szorul.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	5,248	3	1,749	4,343	,005**

5. TÁBLÁZAT

Ahhoz, hogy megállapítsuk, van-e szignifikáns eltérés az átlagostól a nemzetek tekintetében, variancia analízist használtunk.

Ahogy az 5. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van ($p=0,005$) annak tekintetében, hogy mennyire értékelik megfelelőnek a szolgáltatások mennyiségét.

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország- Románia	3,612	299	,000**	,2749

Magyarország- Szlovákia	1,708	198	,089	,1400
Magyarország- Ukrajna	2,178	198	,031*	,2000
Románia- Szlovákia	-1,764	299	,079	-,1349
Románia- Ukrajna	-,915	299	,361	-,0749
Szlovákia- Ukrajna	,649	198	,517	,0600

6. TÁBLÁZAT

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik az elégedettség tekintetében, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 6. táblázat tartalmazza.

A vizsgálat eredményei alapján a magyar résztvevők mind a románoknál, mind az ukránoknál elégedettebbek a művelődési házaik szolgáltatásainak számával.

A művelődési otthonok szolgáltatásainak minősége

Harmadik vizsgált témánk a művelődési otthon szolgáltatásainak minősége. A vizsgálati irány két részre osztódott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, milyen minőségűnek ítélik meg a megkérdezettek a művelődési otthonok szolgáltatásait. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az észlelt színvonalban.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	2,33	1,84	2,39	2,29	2,14
Szórás	0,62	0,67	0,56	0,49	0,65

7. TÁBLÁZAT

Ahogy azt a 7. táblázatban láthatjuk, a legmagasabbra magyar mintában ($m=2,33$) értékelik a szolgáltatások színvonalát, amely magasabb volt, mint a teljes minta átlaga ($m=2,14$), míg a legalacsonyabbra az románoknál értékelik ($m=1,84$). A teljes vizsgált minta $m=2,14$ átlagpontszámmal értékelte az állítást, ahol 1 a kiváló, 3 a fejlesztésre szorul.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	29,511	3	9,837	26,468	,000**

8. TÁBLÁZAT

Ahhoz, hogy megállapítsuk, van-e szignifikáns eltérés az átlagostól a nemzetek tekintetében, variancia analízist használtunk.

Ahogy a 8. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van ($p=0,000$) annak tekintetében, hogy mennyire értékelik megfelelőnek a helyi művelődési otthonok szolgáltatásainak színvonalát.

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége

Magyarország- Románia	6,040	299	,000**	,4842
Magyarország- Szlovákia	-,714	198	,476	-,0600
Magyarország- Ukrajna	,503	198	,616	,0400
Románia- Szlovákia	-6,962	299	,000**	-,5442
Románia- Ukrajna	-5,858	299	,000**	-,4442
Szlovákia- Ukrajna	1,325	198	,187	,1000

9. TÁBLÁZAT

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik a helyi szolgáltatások színvonalának megítélése, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 9. táblázat tartalmazza.

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy milyen minőségűnek értékelik a helyi közösségi házak nyújtotta szolgáltatások színvonalát. **A román megkérdezettek minden más nemzettől kevésbé minőséginek érzik a közösségi házak által nyújtott szolgáltatások színvonalát.**

A művelődési otthonok helyi szintű ismertsége

Következő vizsgált kérdéskörünk a művelődési otthonok helyi szintű ismertsége volt. A vizsgálati irány két részre osztódott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, milyen ismertnek ítélik meg a megkérdezettek a helyi közösségi házak ismertségét. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok között van-e különbség az az ismertség tekintetében.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	2,19	2,07	2,44	2,23	2,2
Szórás	0,52	0,63	0,57	0,73	0,63

10. TÁBLÁZAT

Ahogy azt a 10. táblázatban láthatjuk, a legmagasabbra szlovák mintában ($m=2,44$) értékelik a helyi közösségi házak ismertségét, amely magasabb volt, mint a teljes minta átlaga ($m=2,2$), míg a legalacsonyabbra az románoknál értékelik ($m=2,08$). A teljes vizsgált minta $m=2,18$ átlagpontszámmal értékelte az állítást, ahol 1 a kiváló, 3 a fejlesztésre szorul.

Ahogy a 11. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van ($p=0,000$) annak tekintetében, hogy mennyire értékelik megfelelőnek a helyi művelődési otthonok ismertségének tekintetében.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	9,275	3	3,092	7,889	,000**

11. TÁBLÁZAT

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik a helyi kultúra színvonalának megítélése, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 12. táblázat tartalmazza

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
--	---	-------------------	--------------------------	--------------------

Magyarország- Románia	1,740	234,248	,083	,1203
Magyarország- Szlovákia	-3,211	198	,002*	-,2500
Magyarország- Ukrajna	-,442	198	,659	-,0400
Románia- Szlovákia	-5,081	216,915	,000**	-,3703
Románia- Ukrajna	-1,952	299	,052	-,1603
Szlovákia- Ukrajna	2,249	186,874	,026*	,2100

12. TÁBLÁZAT

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy mennyire ismerik a helyi közösségi házakat. **Az eredmények alapján látható, hogy a legismertebbnek Szlovákiában tartják a közösségi házakat, ahol minden más országgal összevetve ismertebbek a közösségi házak.**

A művelődési központokban elérhető klubok, szakkörök száma

Következő vizsgált kérdéskörünk művelődési központokban elérhető klubok, szakkörök száma volt. A vizsgálati irány két részre osztozott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, mennyire elégedettek a művelődési otthonok fenti típusú programkínálatának sokszínűségével. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség a szolgáltatások mennyiséggel kapcsolatos elégedettségben.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	2,21	1,94	2,13	2,04	2,05
Szórás	0,64	0,6	0,69	0,77	0,67

13. TÁBLÁZAT

Ahogy azt a 13. táblázatban láthatjuk, a legmagasabbra magyar mintában ($m=2,41$) értékelik a klubok, és szakkörök számát, amely magasabb volt, mint a teljes minta átlaga ($m=2,05$), míg a legalacsonyabbra az románoknál értékelik ($m=1,94$). A teljes vizsgált minta $m=2,05$ átlagpontszámmal értékelte az állítást, ahol 1 a kiváló, 3 a fejlesztésre szorul.

Ahogy a 14. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van ($p=0,006$) annak tekintetében, hogy mennyire értékelik megfelelőnek a helyi művelődési otthonok által szervezett klubok, szakkörök számát.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	5,627	3	1,876	4,218	,006*

14. TÁBLÁZAT

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország- Románia	3,571	299	,000**	,2697
Magyarország- Szlovákia	,849	198	,397	,0800
Magyarország- Ukrajna	1,688	198	,093	,1700
Románia- Szlovákia	-2,441	299	,015*	-,1897
Románia- Ukrajna	-1,221	299	,223	-,0997
Szlovákia- Ukrajna	,865	198	,388	,0900

15. TÁBLÁZAT

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik a helyi közösségi házak nyújtotta klubok, szakkörök száma, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 15. táblázat tartalmazza.

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy mennyire elégedettek a klubok, szakkörök mennyiségével. **Az eredményekből látható, hogy a magyar, és a szlovák megkérdezettek elégedettebbek a románoknál.**

A művelődési otthonban elérhető felnőttképzési lehetőségek mennyisége
Következő vizsgált kérdésünk a helyi művelődési otthonban elérhető felnőttképzési lehetőségek mennyiségére vonatkozott. A vizsgálati irány két részre osztozott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, mennyire ítélik meg megfelelőnek a megkérdezettek a helyi művelődési otthon kínálta felnőttképzések mennyiségét. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az ezzel kapcsolatos elégedettséggel.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	1,99	1,82	2,04	1,9	1,91
Szórás	0,48	0,76	0,69	0,82	0,72

16. TÁBLÁZAT

Ahogy azt a 16. táblázatban láthatjuk, a legmagasabbra szlovák mintában ($m=2,04$) értékeli a helyi művelődési otthonok által kínált képzési lehetőségek számát, amely magasabb volt, mint a teljes minta átlaga ($m=1,91$), míg a legkevésbé a románok elégedettek ($m=1,82$). A teljes vizsgált minta $m=1,91$ átlagpontszámmal értékelte az állítást, ahol 1 a kiváló, 3 a fejlesztésre szorul.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	3,927	3	1,309	2,548	,055

17. TÁBLÁZAT

Ahogy a 17. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség nincs ($p=0,000$) annak tekintetében, hogy mennyire elégedettek a helyi művelődési otthon kínálta felnőttképzések mennyiségével.

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között nem különbözik a helyi művelődési otthon kínálta felnőttképzések mennyiségével kapcsolatos elégedettség, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 18. táblázat tartalmazza.

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország-Románia	2,016	299	,045*	,1691
Magyarország-Szlovákia	-,591	198	,555	-,0500
Magyarország-Ukrajna	,944	198	,346	,0900
Románia- Szlovákia	-2,407	299	,017*	-,2191
Románia- Ukrajna	-,823	299	,411	-,0791
Szlovákia- Ukrajna	1,300	198	,195	,1400

18. TÁBLÁZAT

Az eredmények alapján némi eltérés fedezhető fel az elégedettség tekintetében, mégpedig a román minta összevetésében a magyarral, és a szlovákkal. A románok mindkét másik nemzettel összehasonlítva elégedetlenebbek a rendelkezésre álló felnőttképzési lehetőségekkel.

A művelődési otthonok megközelíthetősége

Következő vizsgált kérdéskörünk a művelődési otthonok megközelíthetőségére vonatkozott. A vizsgálati irány két részre osztódott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, mennyire ítélik könnyen megközelíthetőnek a művelődési otthonokat. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az ezzel kapcsolatos elégedettségben.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	1,99	2,17	2,51	2,57	2,28
Szórás	0,46	0,63	0,54	0,55	0,6

19. TÁBLÁZAT

Ahogy azt a 19. táblázatban láthatjuk, a legmagasabbra az ukrán mintában ($m=2,57$) elégedettek a művelődési otthon megközelíthetőségével, amely magasabb volt, mint a teljes minta átlaga ($m=2,28$), míg a legalacsonyabbra az magyaroknál értékelik a megközelíthetőséget ($m=1,99$). A teljes vizsgált minta $m=2,28$ átlagpontszámmal értékelte az állítást, ahol 1 a kiváló, 3 a fejlesztésre szorul.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	24,357	3	8,119	25,002	,000**

20. TÁBLÁZAT

Ahogy a 20. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van ($p=0,000$) annak tekintetében, hogy mennyire értékelik megfelelőnek a helyi művelődési otthonok megközelíthetőségét.

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik a helyi művelődési otthon megközelíthetőségével kapcsolatos elégedettség, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 21. táblázat tartalmazza.

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország-Románia	-2,577	299	,010*	-,1841
Magyarország-Szlovákia	-7,319	198	,000**	-,5200
Magyarország-Ukrajna	-8,042	198	,000**	-,5800
Románia- Szlovákia	-4,527	299	,000**	-,3359
Románia- Ukrajna	-5,299	299	,000**	-,3959
Szlovákia- Ukrajna	-,774	198	,440	-,0600

21. TÁBLÁZAT

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy milyen minőségűnek értékelik a helyi művelődési otthon megközelíthetőségét. **A**

magyar résztvevők mind a mind a három nemzettel szemben elégedetlenebbnek bizonyultak, míg a románoktól mind az ukránok, mind a szlovákok elégedettebbek.

A település értékeinek megjelenése a művelődési otthonban, annak programjaiban

Következő vizsgált kérdéskörünk a település értékeinek megjelenése a művelődési otthonban, annak programjaiban. A vizsgálati irány két részre osztozott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, elégedettek a helyi értékek képviselésével. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az észlelt elégedettségben.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	1,89	2,02	2,06	1,85	1,96
Szórás	0,51	0,6	0,42	0,45	0,53

22. TÁBLÁZAT

Ahogy azt a 22. táblázatban láthatjuk, a legmagasabbra szlovák mintában ($m=2,06$) értékelik a helyi kultúra megjelenítését a művelődési otthonok kínálatában, amely magasabb volt, mint a teljes minta átlaga ($m=1,96$), míg a legalacsonyabbra a magyaroknál értékelik ($m=1,89$). A teljes vizsgált minta $m=1,96$ átlagpontszámmal értékelte az állítást, ahol 1 a kiváló, 3 a fejlesztésre szorul.

Ahogy a 23. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van ($p=0,007$) annak tekintetében, hogy mennyire értékelik megfelelőnek a település értékeinek megjelenését a művelődési otthonban.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	3,389	3	1,130	4,065	,007**

23. TÁBLÁZAT

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik a helyi értékek megjelenésének megítélése, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 24. táblázat tartalmazza.

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország-Románia	-1,838	299	,067	-,1299
Magyarország-Szlovákia	-2,567	198	,011*	-,1700
Magyarország-Ukrajna	,583	198	,560	,0400
Románia- Szlovákia	-,592	299	,554	-,0401
Románia- Ukrajna	2,467	299	,014*	,1699
Szlovákia- Ukrajna	3,372	198	,001**	,2100

24. TÁBLÁZAT

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy mennyire elégedettek a helyi értékek megjelenítésével a művelődési

otthonokban. Az eredmények alapján látható, hogy szlovákok mind a magyaroknál, mind pedig az ukránoknál elégedettebbek a helyi érték megjelenítődésével kapcsolatban, míg az ukránok kevésbé elégedettek, mint a román megkérdezettek.

Programok minősége

Gyermekprogramok

Következő vizsgált kérdésünk a helyi művelődési otthonban elérhető, gyermekeknek szóló programok minőségére vonatkozott. A vizsgálati irány két részre osztdott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, mennyire ítélik meg megfelelőnek a megkérdezettek a helyi művelődési otthon kínálta gyermekeknek szóló programok minőségét. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az ezzel kapcsolatos elégedettséggel.

Ahogy azt a 25. táblázatban láthatjuk, a legmagasabbra a szlovák mintában ($m=3,9$) elégedettek a művelődési otthon által kínált, gyermekeknek szóló programok minőségével, amely magasabb volt, mint a teljes minta átlaga ($m=3,63$), míg a legkevésbé a románok elégedettek ($m=3,57$). A teljes vizsgált minta $m=3,63$ átlagpontszámmal értékelte az állítást, ahol 1 a gyenge minőségű, 5 a kiváló minőségű.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	3,59	3,57	3,9	3,64	3,63
Szórás	0,69	0,9	0,65	0,71	0,79

25. TÁBLÁZAT

Ahogy a 26. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van ($p=0,002$) annak tekintetében, hogy mennyire elégedettek helyi művelődési otthonok által, gyermekeknek kínált programok minőségével.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	9,555	3	3,185	5,201	,002**

26. TÁBLÁZAT

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik a fenti programok minőségének megítélése, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 27. táblázat tartalmazza.

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország-Románia	,610	299	,542	,0626
Magyarország-Szlovákia	-3,230	198	,001**	-,3100
Magyarország-Ukrajna	-,499	198	,618	-,0500
Románia- Szlovákia	-3,677	299	,000**	-,3726
Románia- Ukrajna	-1,090	299	,277	-,1126
Szlovákia- Ukrajna	2,668	198	,008**	,2600

27. TÁBLÁZAT

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy mennyire elégedettek a szóban forgó gyermekek részére tervezett programokkal kapcsolatosan. **Az eredmények alapján a szlovák megkérdezettek minden más nemzettel összevetve elégedettebbek.**

Fiatal felnőtt programok

Következő vizsgált kérdésünk a helyi művelődési otthonban elérhető, fiatal felnőtteknek szóló programok minőségére vonatkozott. A vizsgálati irány két részre osztdott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, mennyire ítélik meg megfelelőnek a megkérdezettek a helyi művelődési otthon kínálta, fiatal felnőtteknek szóló programok minőségét. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az ezzel kapcsolatos elégedettséggel.

Ahogy azt a 28. táblázatban láthatjuk, a legmagasabbra a szlovák mintában ($m=3,76$) elégedettek a művelődési otthon által kínált, fiatal felnőtteknek szóló programok minőségével, amely magasabb volt, mint a teljes minta átlaga ($m=3,46$), míg a legkevésbé a románok elégedettek ($m=3,22$). A teljes vizsgált minta $m=3,63$ átlagpontszámmal értékelte az állítást, ahol 1 a gyenge minőségű, 5 a kiváló minőségű.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	3,6	3,22	3,76	3,51	3,46
Szórás	0,79	0,86	0,71	0,71	0,81

28. TÁBLÁZAT

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	21,936	3	7,312	11,622	,000**

29. TÁBLÁZAT

Ahogy a 29. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van ($p=0,000$) annak tekintetében, hogy mennyire elégedettek helyi művelődési otthonok által, fiatal felnőtteknek kínált programok minőségével.

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik a fenti programok minőségének megítélése, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 30. táblázat tartalmazza.

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország-Románia	3,606	299	,000**	,3711
Magyarország-Szlovákia	-1,503	198	,135	-,1600
Magyarország-Ukrajna	,842	198	,401	,0900
Románia- Szlovákia	-5,311	299	,000**	-,5311
Románia- Ukrajna	-2,806	299	,005**	-,2811
Szlovákia- Ukrajna	2,472	198	,014*	,2500

30. TÁBLÁZAT

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy mennyire elégedettek a szóban forgó, fiatal felnőttek részére tervezett programokkal kapcsolatban. **Az eredmények alapján a szlovák megkérdezettek mind a román, mind az ukrán megkérdezettekkel összevetve elégedettebbek, míg a románok mindenki mástól elégedetlenebbek.**

Harminc éven felüli felnőttek részére szóló programok

Következő vizsgált kérdésünk a helyi művelődési otthonban elérhető, harminc éven felüli felnőtteknek szóló programok minőségére vonatkozott. A vizsgálati irány két részre osztdott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, mennyire ítélik meg megfelelőnek a megkérdezettek a helyi művelődési otthon kínálta, harminc éven felüli felnőtteknek szóló programok minőségét. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az ezzel kapcsolatos elégedettséggel.

Ahogy azt a 31. táblázatban láthatjuk, a legmagasabbra a szlovák mintában ($m=3,75$) elégedettek a művelődési otthon által kínált, harminc éven felüli felnőtteknek szóló programok minőségével, amely magasabb volt, mint a teljes minta átlaga ($m=3,39$), míg a legkevésbé a románok elégedettek ($m=3,06$). A teljes vizsgált minta $m=3,39$ átlagpontszámmal értékelte az állítást, ahol 1 a gyenge minőségű, 5 a kiváló minőségű.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	3,55	3,06	3,75	3,51	3,39
Szórás	0,87	1,03	0,75	0,75	0,94

31. TÁBLÁZAT

Ahogy a 32. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van ($p=0,000$) annak tekintetében, hogy mennyire elégedettek helyi művelődési otthonok által, harminc éven felüli felnőtteknek kínált programok minőségével.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	39,278	3	13,093	16,096	,000**

32. TÁBLÁZAT

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik a fenti programok minőségének megítélése, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 33. táblázat tartalmazza.

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország-Románia	4,272	299	,000**	,5153
Magyarország-Szlovákia	-1,466	198	,144	-,1700
Magyarország-Ukrajna	,603	198	,547	,0700
Románia- Szlovákia	-5,883	299	,000**	-,6853
Románia- Ukrajna	-3,821	299	,000**	-,4453
Szlovákia- Ukrajna	2,239	198	,026*	,2400

33. TÁBLÁZAT

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy mennyire elégedettek a szóban forgó, harminc éven felüli felnőttek részére tervezett programokkal kapcsolatban. **Az eredmények alapján a szlovák megkérdezettek mind a román, mind az ukrán megkérdezettekkel összevetve elégedettebbek, míg a románok mindenki mástól elégedetlenebbek.**

Szenior programok

Következő vizsgált kérdésünk a helyi művelődési otthonban elérhető, szenioroknak szóló programok minőségére vonatkozott. A vizsgálati irány két részre osztdott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, mennyire ítélik meg megfelelőnek a megkérdezettek a helyi művelődési otthon kínálta, szenioroknak szóló programok minőségét. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az ezzel kapcsolatos elégedettséggel.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	3,66	3,23	4,32	4,36	3,79
Szórás	0,72	0,83	0,69	0,78	0,9

34. TÁBLÁZAT

Ahogy azt a 34. táblázatban láthatjuk, a legmagasabbra az ukrán mintában (m=4,36) elégedettek a művelődési otthon által kínált, szenioroknak szóló programok minőségével, amely magasabb volt, mint a teljes minta átlaga (m=3,79), míg a legkevésbé a románok elégedettek (m=3,23). A teljes vizsgált minta m=3,79 átlagpontszámmal értékelte az állítást, ahol 1 a gyenge minőségű, 5 a kiváló minőségű.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	106,013	3	35,338	58,696	,000**

35. TÁBLÁZAT

Ahogy a 35. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van (p=0,000) annak tekintetében, hogy mennyire elégedettek helyi művelődési otthonok által, szenioroknak kínált programok minőségével.

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik a fenti programok minőségének megítélése, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 36. táblázat tartalmazza.

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország-Románia	3,447	299	,001**	,3366
Magyarország-Szlovákia	-6,560	198	,000**	-,6600
Magyarország-Ukrajna	-6,538	198	,000**	-,7000
Románia- Szlovákia	-10,333	299	,000**	-,9966
Románia- Ukrajna	-10,383	299	,000**	-1,0366
Szlovákia- Ukrajna	-,382	198	,703	-,0400

36. TÁBLÁZAT

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy mennyire elégedettek a szóban forgó, szeniorok részére tervezett programokkal kapcsolatosan. **Az eredmények alapján az ukrán megkérdezettek mind a román, mind a magyar megkérdezettekkel összevetve elégedettebbek, míg a románok mindenki mástól elégedetlenebbek.**

Generációk közti párbeszédet segítő programok

Következő vizsgált kérdésünk a helyi művelődési otthonban elérhető, a generációk közti párbeszédet segítő programok minőségére vonatkozott. A vizsgálati irány két részre osztódott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, mennyire ítélik meg megfelelőnek a megkérdezettek a helyi művelődési otthon kínálta, generációk közti párbeszédet elősegítő programok minőségét. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az ezzel kapcsolatos elégedettséggel.

Ahogy azt a 37. táblázatban láthatjuk, a legmagasabbra a szlovák mintában (m=3,77) elégedettek a művelődési otthon által kínált, generációk közti párbeszédet segítő programok minőségével, amely magasabb volt, mint a teljes minta átlaga (m=3,40), míg a legkevésbé a románok elégedettek (m=2,89). A teljes vizsgált minta m=3,40 átlagpontszámmal értékelte az állítást, ahol 1 a gyenge minőségű, 5 a kiváló minőségű.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	3,95	2,89	3,77	3,52	3,40
Szórás	0,75	0,76	0,7	0,65	0,85

37. TÁBLÁZAT

Ahogy a 38. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van ($p=0,000$) annak tekintetében, hogy mennyire elégedettek helyi művelődési otthonok által, generációk közti párbeszéd lehetőségét kínáló programok minőségével.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	97,543	3	32,514	60,977	,000**

38. TÁBLÁZAT

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik a fenti programok minőségének megítélése, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 39. táblázat tartalmazza.

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország-Románia	11,403	299	,000**	1,0595
Magyarország-Szlovákia	1,736	198	,084	,1800
Magyarország-Ukrajna	4,285	198	,000**	,4300
Románia- Szlovákia	-9,665	299	,000**	-,8795
Románia- Ukrajna	-7,064	299	,000**	-,6295
Szlovákia- Ukrajna	2,584	198	,010*	,2500

39. TÁBLÁZAT

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy mennyire elégedettek a szóban forgó, generációk közti párbeszéd elősegítésére tervezett programokkal kapcsolatban. **Az eredmények alapján az ukrán megkérdezettek mind a magyar, mind a szlovák megkérdezettekkel összevetve elégedetlenebbek, míg a románok mindenki mástól elégedetlenebbek.**

Lelki egészségmegőrzés

Következő vizsgált kérdésünk a helyi művelődési otthonban elérhető, lelki egészséget támogató klubok, szakkörök, csoportok, foglalkozások mennyiségére vonatkozott. A vizsgálati irány két részre osztdott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, mennyire ítélik meg megfelelőnek a megkérdezettek a helyi művelődési otthon kínálta, lelki egészséget támogató klubok, szakkörök, csoportok, foglalkozások mennyiségét. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az ezzel kapcsolatos elégedettséggel.

Ahogy azt a 40. táblázatban láthatjuk, a legmagasabbra a magyar mintában (m=3,62) elégedettek a művelődési otthon által kínált, lelki egészséget támogató klubok, szakkörök, csoportok, foglalkozások mennyiségével, amely magasabb volt, mint a teljes minta átlaga (m=3,28), míg a legkevésbé a románok elégedettek (m=2,97). A teljes vizsgált minta m=3,28 átlagpontszámmal értékelte az állítást, ahol 1 a gyenge minőségű, 5 a kiváló minőségű.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	3,62	2,97	3,54	3,32	3,28
Szórás	0,63	1,06	0,93	0,73	0,94

40. TÁBLÁZAT

Ahogy a 41. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van ($p=0,000$) annak tekintetében, hogy mennyire elégedettek helyi művelődési otthonok által kínált lelki egészséget támogató klubok, szakkörök, csoportok, foglalkozások mennyiségével.

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik a fenti programok mennyiségének megítélése, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 42. táblázat tartalmazza.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	37,772	3	12,591	15,413	,000**

41. TÁBLÁZAT

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország-Románia	5,637	299	,000**	,6499
Magyarország-Szlovákia	,708	198	,480	,0800
Magyarország-Ukrajna	3,090	198	,002**	,3000
Románia- Szlovákia	-4,554	299	,000**	-,5699
Románia- Ukrajna	-2,957	299	,003**	-,3499
Szlovákia- Ukrajna	1,846	198	,066	,2200

42. TÁBLÁZAT

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy mennyire elégedettek a szóban forgó, lelki egészséget támogató klubok, szakkörök, csoportok, foglalkozások mennyiségével. **Az eredmények alapján a magyar megkérdezettek mind a román, mind az ukrán megkérdezettekkel összevetve elégedettebbek, míg a románok mindenki mástól elégedetlenebbek.**

Testi egészségmegőrzés

Következő vizsgált kérdésünk a helyi művelődési otthonban elérhető, testi egészséget támogató klubok, szakkörök, csoportok, foglalkozások mennyiségére vonatkozott. A vizsgálati irány két részre osztdott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, mennyire ítélik meg megfelelőnek a megkérdezettek a helyi művelődési otthon kínálta, testi egészséget támogató klubok, szakkörök, csoportok, foglalkozások mennyiségét. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az ezzel kapcsolatos elégedettséggel.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	3,74	2,75	3,5	3,11	3,17
Szórás	0,73	0,88	1,00	0,83	0,95

43. TÁBLÁZAT

Ahogy azt a 43. táblázatban láthatjuk, a legmagasabbra a magyar mintában (m=3,74) elégedettek a művelődési otthon által kínált, testi egészséget támogató klubok, szakkörök, csoportok, foglalkozások mennyiségével, amely magasabb volt, mint a teljes minta átlaga (m=3,17), míg a legkevésbé a románok elégedettek (m=2,75). A teljes vizsgált minta m=3,17 átlagpontszámmal értékelte az állítást, ahol 1 a gyenge minőségű, 5 a kiváló minőségű.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	78,153	3	26,051	34,154	,000**

44. TÁBLÁZAT

Ahogy a 44. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van (p=0,000) annak tekintetében, hogy mennyire elégedettek helyi művelődési otthonok által kínált testi egészséget támogató klubok, szakkörök, csoportok, foglalkozások mennyiségével.

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik a fenti programok mennyiségének megítélése, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 45. táblázat tartalmazza.

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország-Románia	9,586	299	,000**	,9838
Magyarország-Szlovákia	1,935	198	,054	,2400
Magyarország-Ukrajna	5,651	198	,000**	,6300
Románia- Szlovákia	-6,568	299	,000**	-,7438

Románia- Ukrajna	-3,319	299	,001**	-,3538
Szlovákia- Ukrajna	2,987	198	,003**	,3900

45. TÁBLÁZAT

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy mennyire elégedettek a szóban forgó, testi egészséget támogató klubok, szakkörök, csoportok, foglalkozások mennyiségével. **Az eredmények alapján a magyar megkérdezettek mind a román, mind az ukrán megkérdezettekkel összevetve elégedettebbek, míg a románok mindenki mástól elégedetlenebbek. A szlovák megkérdezettek elégedettebbek a programok számával, mint az ukránok.**

Értékek elsajátításának közegei

Következő vizsgált kérdéscsoportunkban arra voltunk kíváncsiak, hogy a megkérdezettek a vizsgálatban szereplő értékek esetében melyik szocializációs közeget tekintik a legfontosabbnak, azaz véleményük szerint az egyes értékeknek melyik közeg az egyes értékek elsajátításának, fejlesztésének legjellemzőbb helyszíne.

A vizsgált értékek a következők voltak:

- Helyi értékek megőrzése
- Nemzeti értékek megőrzése
- Hagyományok ápolása
- Önképzés
- Kisközösséghez való tartozás
- Multikulturális értékek megőrzése
- Testi, lelki egészség ápolása
- Tolerancia és tisztelet
- Önzetlenség
- Kreativitás
- Szorgalom

A feladat az volt, hogy a válaszadók 1-4-ig rangsorolják, mely közeget tekintik a legfontosabbnak, és melyet a legkevésbé fontosnak az adott érték elsajátításának tekintetében. A legjellemzőbb közeget 1. míg a legkevésbé jellemzőt a 4. helyre kellett sorolniuk.

Helyi értékek megőrzése

Első vizsgált faktorunk a helyi értékek megőrzése.

	Otthon	Iskola	Munkahely	Művelődési központ
Magyarország	2,1	2,42	2,84	2,61
Románia	2,76	2,32	3,19	1,75
Szlovákia	2,52	2,17	3,86	1,45
Ukrajna	2,45	2,37	3,95	1,23
Átlag	2,51	2,32	3,4	1,75

46. TÁBLÁZAT

Ahogy a 46. táblázatban szereplő adatokból láthatóvá válik, Magyarországon az otthont tartják a szocializáció szempontjából legfontosabb közegnek a helyi értékek megőrzésének tekintetében. Ezzel szemben Romániában, Szlovákiában és Ukrajnában a művelődési központot tekintik elsődlegesnek.

A legkevésbé fontos közegnek a válaszadók egyöntetűen a munkahelyet jelölték meg.

A teljes mintát torzító hatásról jelen esetben nem beszélhetünk, a teljes mintán a művelődési központ bizonyult a legfontosabb szocializációs közegnek.

A legkevésbé fontos szocializációs közegnek a teljes mintán a válaszadók a munkahelyet jelölték meg.

Nemzeti értékek megőrzése

Második vizsgált faktorunk a nemzeti értékek megőrzése volt.

	Otthon	Iskola	Munkahely	Művelődési központ
Magyarország	2,32	2,36	2,88	2,44
Románia	2,38	2,03	3,31	2,26
Szlovákia	2,55	2,13	3,88	1,46
Ukrajna	2,47	2,34	3,94	1,25
Átlag	2,42	2,17	3,46	1,93

47. TÁBLÁZAT

Ahogy a 47. táblázatban szereplő adatokból láthatóvá válik, Magyarországon az otthont tartják a szocializáció szempontjából legfontosabb közegnek a nemzeti értékek megőrzésének tekintetében. Ezzel szemben Szlovákiában és Ukrajnában a művelődési központot tekintik elsődlegesnek, Romániában pedig az iskolát.

A legkevésbé fontos közegnek a válaszadók egyöntetűen a munkahelyet jelölték meg.

A teljes mintát torzító hatásról jelen esetben nem beszélhetünk, a teljes mintán a művelődési központ bizonyult a legfontosabb szocializációs közegnek.

A legkevésbé fontos szocializációs közegnek a teljes mintán a válaszadók a munkahelyet jelölték meg.

Hagyományok ápolása

Harmadik vizsgált faktorunk a hagyományok ápolása.

	Otthon	Iskola	Munkahely	Művelődési központ
Magyarország	2,83	2,09	2,63	2,46
Románia	2,62	2,14	3,44	1,78
Szlovákia	2,47	2,18	3,89	1,48
Ukrajna	2,41	2,38	3,95	1,26
Átlag	2,59	2,18	3,47	1,75

48. TÁBLÁZAT

Ahogy a 48. táblázatban szereplő adatokból láthatóvá válik, Magyarországon az iskolát tartják a szocializáció szempontjából legfontosabb közegnek a hagyományok ápolása tekintetében. Ezzel szemben Romániában, Szlovákiában és Ukrajnában a művelődési központot tekintik elsődlegesnek.

A legkevésbé fontos közegnek a válaszadók Romániában, Szlovákiában és Ukrajnában a munkahelyet jelölték meg, míg Magyarországon az otthont.

A teljes mintát torzító hatásról jelen esetben nem beszélhetünk, a teljes mintán a művelődési központ bizonyult a legfontosabb szocializációs közegnek.

A legkevésbé fontos szocializációs közegnek a teljes mintán a válaszadók a munkahelyet jelölték meg.

Önképzés

A következő vizsgált faktorunk az önképzés volt.

	Otthon	Iskola	Munkahely	Művelődési központ
Magyarország	2,58	2,49	2,26	2,67
Románia	2,63	2,23	2,21	2,91
Szlovákia	2,1	2,64	3,11	2,15
Ukrajna	2,09	2,85	2,88	2,18
Átlag	2,4	2,48	2,53	2,56

49. TÁBLÁZAT

Ahogy a 49. táblázatban szereplő adatokból láthatóvá válik, Magyarországon, Romániában a munkahelyet tartják a szocializáció szempontjából legfontosabb közegnek az önképzés tekintetében. Ezzel szemben Szlovákiában és Ukrajnában az otthonot tekintik elsődlegesnek.

A legkevésbé fontos közegnek a válaszadók Magyarországon, és Romániában a munkahelyet, Szlovákiában és Ukrajnában a munkahelyet jelölték meg.

A teljes mintát torzító hatásról jelen esetben nem beszélhetünk, a teljes mintán az otthon bizonyult a legfontosabb szocializációs közegnek.

A legkevésbé fontos szocializációs közegnek a teljes mintán a válaszadók a művelődési otthonokat jelölték meg.

Kisközösséghez való tartozás

Következő vizsgált faktorunk volt a kisközösséghez tartozás.

	Otthon	Iskola	Munkahely	Művelődési központ
Magyarország	2,66	2,33	2,41	2,6
Románia	3,53	2,01	2,28	2,16
Szlovákia	3,19	1,85	2,74	2,22
Ukrajna	3,46	1,6	2,8	2,15
Átlag	3,27	1,96	2,5	2,25

50. TÁBLÁZAT

Ahogy az 50. táblázatban szereplő adatokból láthatóvá válik, minden országban az iskolát tekintik elsődlegesnek.

A legkevésbé fontos közegnek a válaszadók egyöntetűen az otthonot jelölték meg.

A teljes mintát torzító hatásról jelen esetben nem beszélhetünk, a teljes mintán az iskola bizonyult a legfontosabb szocializációs közegnek.

A legkevésbé fontos szocializációs közegnek a teljes mintán a válaszadók az otthonot jelölték meg.

Multikulturális sokszínűség megőrzése

Következő vizsgált faktorunk a multikulturális sokszínűség megőrzése volt.

	Otthon	Iskola	Munkahely	Művelődési központ
Magyarország	3	2,41	2,35	2,24
Románia	3,39	2,27	2,12	2,2
Szlovákia	3,77	2,25	2,52	1,46
Ukrajna	3,85	2,02	2,61	1,52
Átlag	3,48	2,24	2,34	1,92

51. TÁBLÁZAT

Ahogy az 51. táblázatban szereplő adatokból láthatóvá válik, Magyarországon, Szlovákiában és Ukrajnában a művelődési tartják a szocializáció szempontjából legfontosabb közegnek a multikulturális sokszínűség megőrzésének tekintetében. Ezzel szemben Romániában a munkahelyet tekintik elsődlegesnek.

A legkevésbé fontos közegnek a válaszadók egyöntetűen az otthont jelölték meg.

A teljes mintát torzító hatásról jelen esetben nem beszélhetünk, a teljes mintán a művelődési központ bizonyult a legfontosabb szocializációs közegnek.

A legkevésbé fontos szocializációs közegnek a teljes mintán a válaszadók az otthont jelölték meg.

Testi lelki egészség ápolása

Következő vizsgált a faktorunk a testi és lelki egészség ápolása.

	Otthon	Iskola	Munkahely	Művelődési központ
Magyarország	2,51	2,51	2,64	2,34
Románia	2,33	1,78	2,99	2,89
Szlovákia	1,03	2,27	3,73	2,97
Ukrajna	1	2,57	3,6	2,83
Átlag	1,84	2,18	3,19	2,78

52. TÁBLÁZAT

Ahogy az 52. táblázatban szereplő adatokból láthatóvá válik, Magyarországon a művelődési központokat tartják a szocializáció szempontjából legfontosabb közegnek a testi és lelki egészség tekintetében. Ezzel szemben Szlovákiában és Ukrajnában az otthont tekintik elsődlegesnek, míg Romániában az iskolát.

A legkevésbé fontos közegnek a válaszadók egyöntetűen a munkahelyet jelölték meg.

A teljes mintát torzító hatásról jelen esetben nem beszélhetünk, a teljes mintán az otthon bizonyult a legfontosabb szocializációs közegnek.

A legkevésbé fontos szocializációs közegnek a teljes mintán a válaszadók a munkahelyet jelölték meg.

Tolerancia és tisztelet

Következő vizsgált faktorunk a tolerancia és a tisztelet.

	Otthon	Iskola	Munkahely	Művelődési központ
Magyarország	2,64	2,25	2,54	2,57
Románia	2,42	1,95	2,38	3,24
Szlovákia	1	2,07	3,3	3,63
Ukrajna	1	2,01	3,41	3,57
Átlag	1,9	2,04	2,8	3,24

53. TÁBLÁZAT

Ahogy az 53. táblázatban szereplő adatokból láthatóvá válik, Magyarországon, és Romániában az iskolát tartják a szocializáció szempontjából legfontosabb közegnek a tolerancia és tisztelet elsajátításának tekintetében. Ezzel szemben Szlovákiában és Ukrajnában az otthont tekintik elsődlegesnek.

A legkevésbé fontos közegnek a magyar válaszadók az otthont jelölték meg, míg a többi nemzet a művelődési otthonokat.

A teljes mintát torzító hatásról jelen esetben nem beszélhetünk, a teljes mintán az otthon bizonyult a legfontosabb szocializációs közegnek.

A legkevésbé fontos szocializációs közegnek a teljes mintán a válaszadók a művelődési központokat jelölték meg.

Önzetlenség

Következő vizsgált faktorunk az önzetlenség

	Otthon	Iskola	Munkahely	Művelődési központ
Magyarország	2,58	2,23	2,62	2,57
Románia	1,97	2,24	2,76	3,02
Szlovákia	1,03	2,05	3,31	3,61
Ukrajna	1,07	1,99	3,37	3,57
Átlag	1,72	2,15	2,96	3,16

54. TÁBLÁZAT

Ahogy az 54. táblázatban szereplő adatokból láthatóvá válik, Magyarországon az iskolát tartják a szocializáció szempontjából legfontosabb közegnek az önzetlenség megtanulása tekintetében. Ezzel szemben Romániában, Szlovákiában és Ukrajnában az otthonot tekintik elsődlegesnek.

A legkevésbé fontos közegnek a válaszadók Magyarországon a munkahelyet jelölték meg, míg Romániában, Szlovákiában, és Ukrajnában a művelődési központokat tekintik marginálisnak.

A teljes mintát torzító hatásról jelen esetben nem beszélhetünk, a teljes mintán az otthon bizonyult a legfontosabb szocializációs közegnek.

A legkevésbé fontos szocializációs közegnek a teljes mintán a válaszadók a művelődési házakat jelölték meg.

Kreativitás

Utolsó előtti faktorunk a kreativitás volt.

	Otthon	Iskola	Munkahely	Művelődési központ
Magyarország	2,78	2,33	2,47	2,42
Románia	3,04	2,12	2,04	2,78
Szlovákia	3,37	2,06	1,89	2,69
Ukrajna	3,25	1,99	1,92	2,84
Átlag	3,09	2,12	2,07	2,7

55. TÁBLÁZAT

Ahogy az 55. táblázatban szereplő adatokból láthatóvá válik, Magyarországon az iskolát tartják a szocializáció szempontjából legfontosabb közegnek a kreativitás elsajátításának tekintetében. Ezzel szemben Romániában, Szlovákiában és Ukrajnában a munkahelyet tekintik elsődlegesnek.

A legkevésbé fontos közegnek a válaszadók egyöntetűen az otthonot jelölték meg.

A teljes mintát torzító hatásról jelen esetben nem beszélhetünk, a teljes mintán a munkahely bizonyult a legfontosabb szocializációs közegnek.

A legkevésbé fontos szocializációs közegnek a teljes mintán a válaszadók az otthonot jelölték meg.

Szorgalom

Utolsó vizsgált faktorunk a szorgalom volt.

	Otthon	Iskola	Munkahely	Művelődési központ
Magyarország	2,49	2,33	2,21	2,97
Románia	2,78	2,07	1,74	3,4
Szlovákia	3,22	1,77	1,39	3,64
Ukrajna	3,25	1,81	1,38	3,57
Átlag	2,9	2,01	1,69	3,39

56. TÁBLÁZAT

Ahogy az 56. táblázatban szereplő adatokból láthatóvá válik, mindegyik országban a munkahelyet tekintik elsődleges szocializációs közegnek a szorgalom elsajátítása, fejlesztése szempontjából.

A legkevésbé fontos közegnek a válaszadók egyöntetűen a művelődési otthonokat jelölték meg.

A teljes mintát torzító hatásról jelen esetben nem beszélhetünk, a teljes mintán a munkahely bizonyult a legfontosabb szocializációs közegnek.

A legkevésbé fontos szocializációs közegnek a teljes mintán a válaszadók a művelődési otthonokat jelölték meg.

Az értékek fontossága

Az alábbi kérdéscsoportban azt vizsgáltuk, hogy mennyire megkérdezettek számára mennyire fontosak bizonyos előre meghatározott értékek. A válaszadáshoz a megkérdezetteknek az értékeket egytől háromig terjedően kellett értékelniük, ahol 1 a közömbös, 2 a fontos, 3 a nagyon fontos.

A következő értékeket vizsgáltuk:

- Önszerveződő kisközösségekhez való tartozás
- Hagyományok ápolása
- Nemzeti értékek megőrzése
- Helyi értékek megőrzése
- Az egyéni szabadság ápolása
- Önképzés
- Kreativitás

Önszerveződő kisközösségekhez való tartozás

Első vizsgált értékünk az önszerveződő kisközösségekhez való tartozás volt. A vizsgálati irány két részre osztódott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, milyen fontosnak ítélik meg a megkérdezettek a közösséghez tartozást. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az észlelt fontosságban.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	2,32	2,54	2,21	2,3	2,38
Szórás	0,46	0,61	0,45	0,46	0,54

57. TÁBLÁZAT

Ahogy azt az 57. táblázatban láthatjuk, a legfontosabbra a román mintában ($m=2,51$) értékelik az önszerveződő kisközösséghez való tartozást, amely magasabb érték volt, mint a teljes minta átlaga ($m=2,38$), míg a

legkevésbé fontosra az szlovákoknál értékelik (m=2,21). A teljes vizsgált minta m=2,38 átlagra pontozta az értéket, ahol 1 a közömbös, 2 a fontos, 3 a nagyon fontos.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	9,500	3	3,167	11,310	,000**

58. TÁBLÁZAT

Ahogy az 58. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van (p=0,000) annak tekintetében, hogy mennyire értékelik fontosnak az önszerveződő kisközösséghez való tartozás értékét.

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik az önszerveződő kisközösséghez való tartozás fontossága, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit az 59. táblázat tartalmazza.

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország-Románia	-3,251	299	,001**	-,2273
Magyarország-Szlovákia	1,682	198	,094	,1100
Magyarország-Ukrajna	,304	198	,761	,0200
Románia- Szlovákia	4,854	299	,000**	,3373
Románia- Ukrajna	3,551	299	,000**	,2473
Szlovákia- Ukrajna	-1,389	198	,167	-,0900

59. TÁBLÁZAT

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy milyen fontosnak értékelik az önszerveződő kisközösséghez való tartozás fontosságát.

A román résztvevők minden nemzetnél fontosabbra értékelik a kisközösséghez való tartozást.

Hagyományok ápolása

Következő vizsgált értékünk a hagyományok volt. A vizsgálati irány két részre osztozott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, milyen fontosnak ítélik meg a megkérdezettek a hagyományok ápolását. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az észlelt fontosságban.

Ahogy azt a 60. táblázatban láthatjuk, a legfontosabbra a román mintában (m=2,66) értékelik a hagyományok ápolását, amely magasabb érték volt, mint a teljes minta átlaga (m=2,43), míg a legkevésbé fontosra az magyaroknál értékelik (m=2,16). A teljes vizsgált minta m=2,43 átlagra pontozta az értéket, ahol 1 a közömbös, 2 a fontos, 3 a nagyon fontos.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	2,16	2,66	2,32	2,36	2,43

Szórás	0,56	0,53	0,46	0,48	0,55
--------	------	------	------	------	------

60. TÁBLÁZAT

Ahogy a 61. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van ($p=0,000$) annak tekintetében, hogy mennyire értékelik fontosnak a hagyományok ápolásának értékét.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	20,235	3	6,745	25,223	,000**

61. TÁBLÁZAT

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik a hagyományok ápolásának fontossága, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 62. táblázat tartalmazza.

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország-Románia	-7,482	188,051	,000**	-,5067
Magyarország-Szlovákia	-2,183	191,655	,030*	-,1600
Magyarország-Ukrajna	-2,696	193,402	,008**	-,2000
Románia- Szlovákia	5,772	221,587	,000**	,3467
Románia- Ukrajna	5,017	216,019	,000**	,3067
Szlovákia- Ukrajna	-,595	197,838	,553	-,0400

62. TÁBLÁZAT

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy milyen fontosnak értékelik a hagyományok ápolását. **A román résztvevők minden nemzetnél fontosabbnak értékelik a hagyományok ápolását, míg a magyarok minden másik országtól kevésbé fontosnak tartották.**

Nemzeti értékek megőrzése

Következő vizsgált értékünk a nemzeti értékek megőrzése volt. A vizsgálati irány két részre osztozott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, milyen fontosnak ítélik meg a megkérdezettek a nemzeti értékek megőrzését. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az észlelt fontosságban.

Ahogy azt a 63. táblázatban láthatjuk, a legfontosabbnak a román mintában ($m=2,52$) értékelik a nemzeti értékek megőrzését, amely magasabb érték volt, mint a teljes minta átlaga ($m=2,39$), míg a legkevésbé fontosra az szlovákoknál, és a magyaroknál értékelik ($m=2,28$). A teljes vizsgált minta $m=2,39$ átlagra pontozta az értéket, ahol 1 a közömbös, 2 a fontos, 3 a nagyon fontos.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	2,28	2,52	2,28	2,38	2,39
Szórás	0,63	0,58	0,51	0,48	0,57

63. TÁBLÁZAT

Ahogy a 64. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van ($p=0,000$) annak tekintetében, hogy mennyire értékelik fontosnak a nemzeti értékek megőrzését.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	5,927	3	1,976	6,213	,000**

64. TÁBLÁZAT

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik a nemzeti értékek megőrzésének fontossága, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 65. táblázat tartalmazza.

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország-Románia	-3,196	183,198	,002**	-,2424
Magyarország-Szlovákia	0,000	198	1,000	0,0000
Magyarország-Ukrajna	-1,246	198	,214	-,1000
Románia- Szlovákia	3,527	299	,000**	,2424
Románia- Ukrajna	2,101	299	,036*	,1424
Szlovákia- Ukrajna	-1,411	197,460	,160	-,1000

65. TÁBLÁZAT

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy milyen fontosnak értékelik az önszerveződő kisközösséghez való tartozás fontosságát.

A román résztvevők minden nemzetnél fontosabbra értékelik a kisközösséghez való tartozást.

Helyi értékek megőrzése

Következő vizsgált értékünk a helyi értékek megőrzése volt. A vizsgálati irány két részre oszódott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, milyen fontosnak ítélik meg a megkérdezettek a helyi értékek megőrzését. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az észlelt fontosságban.

Ahogy azt a 66. táblázatban láthatjuk, a legfontosabbra a román mintában ($m=2,69$) értékelik az a helyi értékek megőrzését, amely magasabb érték volt, mint a teljes minta átlaga ($m=2,69$), míg a legkevésbé fontosra az magyaroknál értékelik ($m=2,15$). A teljes vizsgált minta $m=2,47$ átlagra pontozta az értéket, ahol 1 a közömbös, 2 a fontos, 3 a nagyon fontos.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	2,15	2,69	2,36	2,47	2,47
Szórás	0,65	0,5	0,48	0,5	0,57

66. TÁBLÁZAT

Ahogy a 65. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van ($p=0,000$) annak tekintetében, hogy mennyire értékelik fontosnak az önszerveződő kisközösséghez való tartozás értékét.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	21,751	3	7,250	25,522	,000**

67. TÁBLÁZAT

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik a helyi értékek megőrzésének fontossága, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 68. táblázat tartalmazza.

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország-Románia	-7,998	299	,000**	-,5465
Magyarország-Szlovákia	-2,576	181,692	,011*	-,2100
Magyarország-Ukrajna	-3,871	185,129	,000**	-,3200
Románia- Szlovákia	5,622	205,113	,000**	,3365
Románia- Ukrajna	3,686	299	,000**	,2265
Szlovákia- Ukrajna	-1,581	198	,116	-,1100

68. TÁBLÁZAT

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy milyen fontosnak értékelik a helyi értékek megőrzésének fontosságát. **A román résztvevők minden nemzetnél fontosabbnak értékelik a helyi értékek megőrzését, míg a magyarok minden más nemzetnél kevésbé fontosnak tekintik.**

Az egyéni szabadság

Következő vizsgált értékünk az egyéni szabadság volt. A vizsgálati irány két részre osztozott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, milyen fontosnak ítélik meg az egyéni szabadságot. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az észlelt fontosságban.

Ahogy azt a 69. táblázatban láthatjuk, a legfontosabbnak a román mintában ($m=2,43$) értékelik az egyéni szabadságot, amely magasabb érték volt, mint a teljes minta átlaga ($m=2,30$), míg a legkevésbé fontosra az magyaroknál értékelik ($m=1,87$). A teljes vizsgált minta $m=2,30$ átlagra pontozta az értéket, ahol 1 a közömbös, 2 a fontos, 3 a nagyon fontos.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	1,87	2,43	2,41	2,36	2,30
Szórás	0,61	0,58	0,51	0,50	0,59

69. TÁBLÁZAT

Ahogy a 70. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van ($p=0,000$) annak tekintetében, hogy mennyire értékelik fontosnak az egyéni szabadság értékét.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
--	-------------------	-------------------	------------------	---	--------------------------

Nemzetek közti különbség	23,872	3	7,957	25,349	,000**
--------------------------	--------	---	-------	--------	--------

70. TÁBLÁZAT

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik az egyéni szabadság fontossága, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 71. táblázat tartalmazza.

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország-Románia	-7,838	299	,000**	-,5678
Magyarország-Szlovákia	-6,743	198	,000**	-,5400
Magyarország-Ukrajna	-6,174	190,618	,000**	-,4900
Románia- Szlovákia	,423	220,531	,673	,0278
Románia- Ukrajna	1,143	299	,254	,0778
Szlovákia- Ukrajna	,695	197,900	,488	,0500

71. TÁBLÁZAT

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy milyen fontosnak értékelik az egyéni szabadságot. **A magyar résztvevők minden nemzetnél kevésbé fontosabbnak értékelik az egyén szabadságát.**

Testi-lelki egészség ápolása

Következő vizsgált értékünk a testi-lelki egészség ápolása volt. A vizsgálati irány két részre osztódott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, milyen fontosnak ítélik meg a megkérdezettek a testi-lelki egészség ápolását. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az észlelt fontosságban.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	2,03	2,42	2,38	2,3	2,31
Szórás	0,61	0,66	0,50	0,50	0,6

72. TÁBLÁZAT

Ahogy azt a 72. táblázatban láthatjuk, a legfontosabbnak a román mintában (m=2,42) értékelik a testi-lelki egészség ápolását, amely magasabb érték volt, mint a teljes minta átlaga (m=2,31), míg a legkevésbé fontosra az magyaroknál értékelik (m=2,03). A teljes vizsgált minta m=2,31 átlagra pontozta az értéket, ahol 1 a közömbös, 2 a fontos, 3 a nagyon fontos.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	11,126	3	3,709	10,553	,000**

73. TÁBLÁZAT

Ahogy a 73. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van (p=0,000) annak tekintetében, hogy mennyire értékelik fontosnak a testi-lelki egészség ápolásának értékét.

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik a testi-lelki egészség ápolásának fontossága, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 74. táblázat tartalmazza.

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország-Románia	-5,046	299	,000**	-,3979
Magyarország-Szlovákia	-4,406	191,673	,000**	-,3500
Magyarország-Ukrajna	-3,414	190,934	,001**	-,2700
Románia- Szlovákia	,694	248,435	,488	,0479
Románia- Ukrajna	1,706	299	,089	,1279
Szlovákia- Ukrajna	1,119	197,976	,264	,0800

74. TÁBLÁZAT

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy milyen fontosnak értékelik a testi-lelki egészség ápolását. **Megállapításunk, hogy a magyar résztvevők minden nemzetnél kevésbé fontosabbnak tartják a testi-lelki egészség ápolásának értékét.**

Önképzés

Következő vizsgált értékünk az önképzés volt. A vizsgálati irány két részre osztódott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, milyen fontosnak ítélik meg a megkérdezettek az önképzést, mint értéket. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az észlelt fontosságban.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	1,91	2,45	2,31	2,34	2,29
Szórás	0,57	0,59	0,61	0,53	0,61

75. TÁBLÁZAT

Ahogy azt a 75. táblázatban láthatjuk, a legfontosabbnak a román mintában ($m=2,45$) értékelik az önképzés erényét, amely magasabb érték volt, mint a teljes minta átlaga ($m=2,29$), míg a legkevésbé fontosra az magyaroknál értékelik ($m=1,91$). A teljes vizsgált minta $m=2,29$ átlagra pontozta az értéket, ahol 1 a közömbös, 2 a fontos, 3 a nagyon fontos.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	20,047	3	6,682	19,557	,000**

76. TÁBLÁZAT

Ahogy a 76. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van ($p=0,000$) annak tekintetében, hogy mennyire értékelik fontosnak az önképzést.

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik az önképzés értékének fontossága, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében

minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 77. táblázat tartalmazza.

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország-Románia	-7,520	299	,000**	-,5427
Magyarország-Szlovákia	-4,771	198	,000**	-,4000
Magyarország-Ukrajna	-5,495	197,245	,000**	-,4300
Románia- Szlovákia	1,914	193,371	,057	,1427
Románia- Ukrajna	1,652	218,554	,100	,1127
Szlovákia- Ukrajna	-,368	194,407	,713	-,0300

77. TÁBLÁZAT

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy milyen fontosnak értékelik az önképzést. **Megállapításunk, hogy a magyar résztvevők minden nemzetnél kevésbé fontosabbnak tartják a vizsgált értékét.**

Kreativitás

Következő vizsgált értékünk a kreativitás volt. A vizsgálati irány két részre osztódott, egyrészt kíváncsiak voltunk arra, hogy melyik országban, milyen fontosnak ítélik meg a megkérdezettek a kreativitást. Másodsorban azt vizsgáltuk, hogy a különböző ország párok tekintetében van-e különbség az észlelt fontosságban.

	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
Átlag	1,88	2,4	2,21	2,13	2,20
Szórás	0,59	0,54	0,64	0,52	0,59

78. TÁBLÁZAT

Ahogy azt a 78. táblázatban láthatjuk, a legfontosabbra a román mintában (m=2,4) értékelik a kreativitást, amely magasabb érték volt, mint a teljes minta átlaga (m=2,20), míg a legkevésbé fontosra az magyaroknál értékelik (m=1,88). A teljes vizsgált minta m=2,20 átlagra pontozta az értéket, ahol 1 a közömbös, 2 a fontos, 3 a nagyon fontos.

Ahogy a 79. táblázatból látható, a nemzetek között összességében statisztikailag igazolható különbség van ($p=0,000$) annak tekintetében, hogy mennyire értékelik fontosnak a kreativitás értékét.

	Négyzetek összege	Szabadságfok (df)	Átlagok négyzete	F	Szignifikancia szint (p)
Nemzetek közti különbség	19,006	3	6,335	19,579	,000**

79. TÁBLÁZAT

Miután bizonyítottuk, hogy a különböző nemzetiségek között különbözik a kreatitásnak, mint értéknek a fontossága, megvizsgáltuk, hogy az egyes nemzetpárok között van-e szignifikáns különbség. Ennek vizsgálata érdekében minden országot összevetettünk külön-külön a másik három országgal, független mintás T-próba segítségével, melynek eredményeit a 80. táblázat tartalmazza.

	t	Szabadságfok (df)	Szignifikancia szint (p)	Átlagok különbsége
Magyarország-Románia	-7,666	299	,000**	-,5230
Magyarország-Szlovákia	-3,788	198	,000**	-,3300
Magyarország-Ukrajna	-3,162	195,318	,002**	-,2500
Románia- Szlovákia	2,590	170,911	,010**	,1930
Románia- Ukrajna	4,168	299	,000**	,2730
Szlovákia- Ukrajna	,966	198	,335	,0800

80. TÁBLÁZAT

Az eredmények alapján tehát van statisztikailag bizonyítható eltérés a vizsgálatban szereplő országok között abban a tekintetben, hogy milyen fontosnak értékelik a kreativitást. **Megállapításunk, hogy a magyar résztvevők minden nemzetnél kevésbé fontosabbnak tartják a vizsgált értékét, míg a román válaszadók minden más nemzetnél fontosabbnak.**

Művelődési otthonok funkciói

Utolsóként kérdéscsoportunk a művelődési otthonok funkcióit vizsgálta. Arra kerestünk választ, hogy a vizsgálatban résztvevők szerint melyek a művelődési otthonok legfontosabb funkciói. Ehhez a különböző funkciókat kellett a résztvevőknek rangsorolnia egytől hétig, ahol 1 a legkevésbé fontosat, míg 7 a leginkább fontosat jelentette. Az eredményeket a 81. táblázat tartalmazza.

Funkció	Magyarország	Románia	Szlovákia	Ukrajna	Teljes minta
közművelődés biztosítása	4,05	5,68	6,4	6,52	5,66
kisközösségek szervezése, befogadása, működésük segítése	3,94	5,75	3,99	3,69	4,67
felnőttképzési szolgáltatás biztosítása	4,23	3,02	2,65	2,67	3,12
testi-lelki egészséget elősegítő-megőrző programok biztosítása	4,07	3,21	2,37	2,47	3,07
helyi és nemzeti értékek megőrzése, ápolása	3,86	4,75	6,06	6,13	5,11
generációk közötti párbeszéd elősegítése	3,87	2,89	4,75	4,84	3,84

81. TÁBLÁZAT

Az eredmények értelmezése során a következő megállapításokat vonhatjuk le.

A magyar megkérdezettek számára a művelődési otthonok legfontosabb funkciója a testi-lelki egészséget elősegítő programok biztosítása, míg a legkevésbé fontosnak a helyi és nemzeti értékek megőrzése és ápolása.

A román válaszadók a legfontosabb funkciónak a kisközösségek szervezését, választották, míg a leginkább marginális funkció szerintük a generációk közti párbeszéd elősegítése.

A szlovák mintának a közművelődés volt a legfontosabb funkció, míg a testi-lelki egészséget elősegítő-megőrző programok biztosítása nem igazán volt fontos számukra.

Az ukránok esetében a közművelődés biztosítása érte el a legmagasabb átlagos pontszámot, míg a testi-lelki egészséget elősegítő-megőrző programok biztosítását a szlovákokhoz hasonlóan nem tartották fontosnak.

A közművelődés biztosítása az ukrán megkérdezettek számára volt a legfontosabb. A kisközösségek szervezését a román megkérdezettek tartották a legfontosabbnak. A felnőttképzések szervezését Magyarországon ítélték meg a legfontosabbnak, akárcsak a testi-lelki egészséget elősegítő-megőrző programok biztosítását. A helyi, és nemzeti értékek megőrzése leginkább az ukrán megkérdezettek számára volt fontos, csakúgy, mint a generációk közti párbeszéd elősegítése.

A teljes mintát tekintve a közösségi otthonok legfontosabb funkciója a közművelődés biztosítása volt, ezt követte a helyi, és nemzeti értékek megőrzése, majd a kisközösségek szervezése. A kevésbé fontos funkciók között találjuk a generációk közti különbség elősegítését, majd a felnőttképzési szolgáltatásokat. A legkevésbé értékes funkciónak a válaszadók a testi-lelki egészséget elősegítő-megőrző programok biztosítását tartották fontosnak.